

"DIRVA" SAVAITINIS LAIKRASTIS
Eina kas savaitę
Lietuvių Spaudos Bendrijos
A. B. Bartuševičius, prez. J. Sakalauskas, red. Asst.
Metinė Prenumerata: \$1.50
Savienyose Valstijose: \$2.00
Kitose Viespatystėse: \$2.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratoriui reikia atsiųsti savo adresą, ir nuo Naujojo Mėn. Apie prenumeratą klauskite laišku. Adresuoti: "DIRVA"
2004 St. Clair Ave. CLEVELAND, OHIO

"DIRVA" LITHUANIAN WEEKLY (THE FIELD)
This is only Lithuanian News Paper in Ohio
Published Weekly at Cleveland, Ohio by the
Ohio Lithuanian Publishing Co.
V.S. Jokubynas - Editor, P.A. Sankys - Business Mng.
Yearly Subscription rates:
In United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
Advertising rates on application. Address:
"DIRVA"
2004 St. Clair Ave. CLEVELAND, OHIO

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at the Post Office of Cleveland, Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

No. 1.

Cleveland, O., Penktadienis, Sausio (January) 5 d., 1917 m.

Kaina 5c.

Metai II. (Vol. II)

AUSTRIJA GEIDŽIA ATSKIROS TAIKOS VOKIEČIAI SUMUŠTI KARPATUOSE AUSTRAL IŠVYTI IŠ POZICIJŲ ITALAI SUMUŠE AUSTRUS VOKIEČIAI PAĖMĖ FILIPEČI

Iš Svietur

AUSTRIJA NORI ATSKIROS TAIKOS.

Londonas. Žinios per Šveicariją pareina, kad Austro-Vengrija nori padaryti atskirą taiką su Anglija ir Prancūzija, kadangi visa Austro-Vengrija yra jau priėjus prie galutinio bankruto. Pats Austrijos cėsorius Karolis yra didelis taikos šalininkas ir trokšta, kad tik greičiau pasibaigtų karė. Apart to, Austrijos cėsorius spiria kaizerį pradėti tuojau taikos derybas. Sako, kad jeigu Vokietija nori dar ilgiau tęsti karę, tai Austrija padaro atskirą taiką su talkininkais, Bulgarija su Turkija paseka jos pėdomis ir tasyk Vokietija viena lieka ant karės lauko.

RUMUNIJOS PARLAMENTAS ATSIDARĖ JASSUOSE.

Londonas. Žinios praneša, kad pastarosios dienos Jassa mieste, šiaurinėj Moldavijoje, tapo adarytas Rumunijos parlamentas. Įžanginę prakalbą pasakė pats Rumunijos karalius Ferdinandas. Visas parlamentas karštai sveikino karalių ir pritarė jo kalbai. Karalius išsireiškė, kad Austrija netolimioj ateityj išnyks nuo Europos žemlapio. Teipgi gyrė Rumunijos kariumenę už jos narsumą ir didvyriškumą, gynime savo tėvynės nuo priešų.

ANGLIJOJ STOKA LAIVŲ.

Londonas. Anglija, kuri skaitėsi turtingiausia pasaulje laivais, šiadien jau pradėjo jausti stoką laivų. Milžiniškos anglių kasyklos Valijoje, pamažu pradeda apsištėti ir anglių produkcija žymiai sumažėjo. Priežastis yra, kad negalima išvežti visų anglių, kiek jų iškasa, dėl laivų stokos. Šių metų Sausio mėnesyje, tose pačiose kasyklose yra užsakyta iškasti milijoną tonų mažiau negu reikėdavo iškasti pereinamais metais tuo pačiu laiku.

ŠVEICARIJOJ UŽGINTA PARDUOTI ŠIUMETINIAI GRUDAI.

Berno. Šveicarijos valdžia išleido prisakymą, kuriuo užginama parduoti grūdai šiųmetinio derliaus višoj Šveicarijoje. Priežastis to yra, kad sutaupti grūdų ateičiai, nes permatoma, kad ateityje Šveicarijoje gali būti stoka grūdų. Nuo karės pradžios Šveicarija Amerikoje supirko grūdų už 540 milijonus dolerių. Dabar ji mato, kad Amerikoje tokia brangenybė ir, kad grūdų yra neperdaugiausia, tai nori savus grūdus užkai.

BLAIVYBĖ FRANCUZIJOS.

Paryžius. Priemeras Briand Prancūzijos parlamentan inėse sumanymą, kad būtų užginta visoj Prancūzijoje vartoti degtinę, įvairios rūšies koniakas, absintas ir kiti svaiginantieji gėrimai, išskyrus vyną.

to, kaip Prancūzija žiūrės į svaiginančius gėrimus. Jo nuomonė yra, kad visiškai svaiginančių gėrimų vartojimas būtų užgintas prancūzų kariumenėje, o civiliekiams būtų nustatyta vartojimo rubežiai.

AUSTRIJOS CIESORIUS KARĖS FRONTE.

Budapeštas. Iš Vienos

bus cenzuruotos anglių cenzūros ir radus kokią bent knygą priešingą Anglijai, bus gražinama atgal.

ZUVO GARSUS FRANCUZŲ LAKUNAS.

Paryžius. Šiose dienose viename orlaivų mušyje prie Daumont vakariniam fronte, zuvo garsus prancūzų lakunas, kapitonas de Beanchamp. Savo laiku jis

Suv. Val. piliečiais, ar ne.

MIRĖ FRANCUZŲ ASTROLOGĖ.

Paryžius. Šiomis dienomis Paryžiui, savo rezidencijoje mirė garsi prancūzų astrologė Mlle de Thebes. Savo gyvenime ji išpranašavo daug svarbių atsitikimų. Tarpe kitų ypač pažymėti verta jos išpranašavi-

Austrijos. Naujai pertvarkyti Balkanų rubežius. Visos kolonijos, kurios yra užkariautos, turi būti sugrąžintos Vokietijai.

NUSTATYMAS MAISTO ANGLIJOJ.

Londonas. Pakilus augštomis prekėms ant maisto produktų, Anglijos pirkliai pradėjo be milasirdystės iš-

KARĖ

SMARKUS ANGLŲ PIRMYN ĖJIMAS MEZOPOTAMIJOJ.

Londonas. Skaudus yra turkams anglių ofensyvas Mezopotamijoje, kurį anglai pakėlė prieš saveitę. Jie netekę miestų El Aryš ir Magkdakol, jokių būdu negali susitvarkyti ir atsilaukyti prieš anglių jėgas. Sako, kad anglams laike užėmimo El Aryš ir Magkdakol, nelaisvėn pateko 1,300 turkų. Apart to anglams teko dvi didelės Kruppo sistemos kanuolės ir daug amunicijos. Tame anglių ofensyve labai atsizymi anglių raitarija.

VOKIEČIAI SUMUŠTI KARPATUOSE IR MOLDAVIJOJ.

Petrogradas. Oficialiai rusų karės štabas skelbia, kad Karpatuose ir Moldavijos fronte į šiaurius nuo klonio Uzul, vokiečiai pasibaisėtinai tapo sumušti rusų kariumenės. Atakuojant pozicijas, vokiečiai pamažu slinko prie rusų, kad paskui staiga juos užpuolus. Bet nelaimė, rusai prisileidę ataką, žingsnių staiga pasileidę ant jų, kad vokiečiai nesipėjo ir pabėgti. Daug jų žuvo nuo rusų durtuvų ir rankinių granatų. Rusai skelbia, kad ten jie paėmė nelaisvėn 218 vokiečių.

VOKIEČIAI PAĖMĖ FILIPEČI MIESTĄ.

Berlynas. Paskutiniuose mušiuose vokiečių kariumenė staiga ataka durtuvais iš varė rumunus iš Filipečių miesto, kurs randasi prie geležinkelio tarpe Buzen ir Braila. Rytinėje dalyje Dobrudzjos mušiai eina be persitajimo. Visu frontu Badadag—Waskos—Tuerkopolis, abi pusės atakuoja viena antros pozicijas. Vokiečiai giriasi paėmę tris rusų kanuoles ir 985 kareivius.

NEPAVYKĖS AUSTRAMS ATAKAS.

Rymas. Arso klonyje austrų pėstininkų pulkai išėję iš savo apkasų, pamažu artinosi prie italų, norėdami staiga juos užtaukuoti. Patėmiję tai italai, staiga palaido artilerijos ugnį ir privertė austrus sugrįžti į savo apkasas. Astico klonyje jau trečia diena kaip be perstajimo gaudžia kanuoles. Karso kalnuose austrai bombardavo italų pozicijas, bet naudos sau jokios nepadarė. Kituose frontuose nieko svarbaus neatsitiko.

AUSTRAI IŠVYTI IŠ APKASŲ.

Petrogradas. Rusų kariumenė, kuri veikia prie upės Bystrica, Gabcioje, išdėstė pėstininkų pulkus.

NAUJIEMS METAMS UŽGIMUS

NEUŽDERĖJO KVIEČIAI.

Rymas. Tarptautiškas ukės institutas savo pranešimuose sako, kad pereinamais 1916 metais ant viso žemės skritulio blogai užderėjo kviečiai. Sulyg gautų žinių iš įvairių pasaulio kraštų, pasirodo, kad pereinamais metais nekuriose vietose derlius kviečių buvo 50 nuošimčių mažesnis negu kitais metais. Dėl tokiu kviečių neužderėjimo, yra manoma, kad kviečių prekės žymiai pakils augštin.

JAPONIJA LAIKOSI SU TALKININKAIS.

Tokio. Visi Japonijos laikraščiai minėdami Wilsono taikos atsišaukimą, pažymi, kad Japonija iki karės galui laikysis su talkininkais ir su jais tarsis. Jeigu talkininkai atmes Wilsono pasiūlymą, tai ir Japonija tą padarys. Jeigu gi talkininkai priims Wilsono pasiūlymą, tai ir Japonija priims ir sykiu ves tarybas. Japonija tvirtai tiki, kad karę laimės talkininkai.

NAUJAS FRANCUZŲ KARĖS KABINETAS.

Paryžius. Vedimui visų karės reikalų, Prancūzijoje tapo išrinktas naujas karės kabinetas, kurin įeina penkios ypatos, būtent: priemeras Briand, karės ministras, generolas H. Lyautoy, admiralas Lacaze, finansų ministras Alexandre Ribot ir prezidentas

pranešama, kad naujas Austrijos cėsorius Karolis išvažiavo lankyti karės frontą. Pirmiausia nuvažiavo į italo-austrių frontą, kur su generolu Boroviču pervažiovo Isonzo apelinę ir nuvyko į Triestą. Minios žmonių Triesto mieste entuziastiškai cėsorius sveikino. Iš Triesto nuvažiavo į kitą pusę to fronto, kur aplankė Karso kalnus. Sako, kad atlankęs italo-austrių frontą, važiavus į rytinį frontą.

NAUJAS VOKIEČIŲ SUBMARINŲ LAIVYNAS.

New York, N. Y. Eina gandas, kad ateinantį pavasarį vokiečių submarinų laivynas žymiai bus padidintas. Sako, kad Vokietija paleis ant jurių daugybę naujų submarinų, kurie pasiskleis po visas jures ir Okeaną, kad sRandyti talkininkų laivus. Su šiais naujais submarinais, Vokietija sako, kad galėsianti lengvai įveikti talkininkų laivynus ir nebijoti jokios blokados. Visgi dar vokiečiai mano užkariauti Europą.

ANGLIJA LEIS PERVEŽTI VOKIEČIŲ KNYGAS AMERIKON.

Londonas. Anglijos valdžia ir cenzura sutiko duoti leidimą pervežimui daugybės knygų iš Vokietijos į Ameriką. Visos knygos turi būti tik mokališko turinio, kitokios nebus leidžiamos. Iš skaitliu mokališkų kny-

atsizymėjo kaip narsus lakunas ir prieš užpuolikas. Daug žuvo vokiečių zepelinų nuo jo bombų. Pastaruoju laiku jis iš Prancūzijos per Alpių kalnus nuskrido į Monahium, kurį bombardavo mesdamas bombas. Jo kelionė buvo 437 mylių toumo.

NAUJOJI ZEELANDIJA PRIEŠ TAIKĄ.

Wellington, Nauj. Zeel. Pasklidus žinia, kad Vokietija pasiūlė talkininkams taiką, Naujosios Zeelandijos valdžia ir liaudis pradėjo protestuoti, savo atsišaukimuose, patariant talkininkams, kad jokių būdu nepriimtų vokiečių taikos bet kariautų iki priešų jėgos taps sulaužytos. Japonija nors neišreiškė savo nuomonės viešai, bet sako, kad vargu talkininkai taikinsis iki vokiečiai nebus visiškai sumušti.

DANIJOS SALOS BUS PARDUOTOS SUV. VAL.

Kopenhaga. Visoj Danijoje eina balsavimai kaslink pardavimo Danijos salų Suv. Valst., kurios yra vakary Indijoje. Balsavimo pasekmės yra tokios, kad matyti, jog salos bus parduotos, nes nors dar neturai suskaičiuoti balsų, bet sprendžiama, kad 80,900 balsų bus už pardavimą, o 4,700 prieš. Gyventojai tų salų engiasi siusti delegaciją į Washingtoną, kuri tarsis su Suv. Valst.

mas žemės drebjimo San Francisco ir Jamaica. Ji teipgi pranašavo užsiedimą europinės karės ir daug kitų apsiereikimų. Velionė turėjo 72 metus.

RINKIMAS PREZIDENTO ŠVEICARIJOJ.

Paryžius. Šiose dienose buvo rinkimai naujo Šveicarijos prezidento: 176 balsai prieš 189 balsuojančius išrinko Edmundą Schutheissą iš Aragau. Vice prezidentu tapo išrinktas Galonder iš Trius. Naujas prezidentas turi 40 metų. Pirmiau jis buvo pulkininku ukiu skyriaus departamente. Šveicarijos gyventojai yra, vokiečiai, prancūzai ir italai. Visi gyvena didžiausiam sutikime.

NAUJOS VOKIETIJOS IŠLYGOS TALKININKAMS.

Washingtonas, D. C. Prezidentas Wilsonas gavo nuo vokiečių naujas taikos išlygas, kuriomis jie sutinka užbaigti karę. Naujos išlygos yra tokios: Vokiečiai atstato Belgiją. Užkariauta šiaurinė Prancūzija, vokiečiai sutinka sugrąžinti prancūzams. Sutverti neprigulmingą Lenkiją. Rumunija turi sugrąžinti Bulgarijai tas teritorijas, kurias užkariavo laike antrosios Balkanų karės. Dalis šiaurinės Serbijos privalo būti prijungta prie Austrijos, teip, kad galėtų sueti su Austrija ir Vengrija su

naudoti žmones. Tatai valdžia nutarė išleisti tam tikrą maisto rodyklę, kurioje bus surašyta maisto produktų prekės. Jeigu krautuvininkai norės parduoti kokius nors maisto produktus brangiau kaip nurodyta, tai jie bus areštuojami ir sunkiai baudžiami. Labai puišus sumanymas.

Veliausios Žinios.

Vokiečiai paėmė 4 rumunų miestus. Mackensono vedama teutony kariumenė, po didelio mušio ranka rikon, paėmė rumunų keturis miestus: Barseč, Putna, Pinticești ir Mora. Rusai su rumunais yra vis stumiami atgal.

Vokiečiai užima prancūzų tranšėjas. Vokiečių patrolės įsilaužė į trečią eilę tranšėjų. Presto giriose, ir jas užėmė. Prie veržimo tranšėjų 21 prancūzas kluvo nelaisvėn.

Areštavo Meksikos konsulį. New Yorke tapo areštuotas Meksikos konsulis T. Burns. Jis yra kaltinamas pirkime ginklų ir amunicijos, kuriuos siųsdavo į Meksiką, kas yra priešingu prez. Wilsono proklamacijai, išleista spalio mėnesyje, 1915 m.

Persėdėjo unijistus. Minnesotos valstijoje, miestelyje Virginija, teismas išleido įstatymą, kad visi darbininkai, priklausanti prie unikalų W. W. būtų vejami iš namų. Pašalinama vietie. Pašalinama vietie.

Lembergo. Istiko bausis dur tuvais susirėmimas, kuriam austrai tapo nugalėti. Apart užmuštųjų daug austrų pateko rusams į nelaisvę, nes pradėjus bėgti iš apkasų, tapo apsupti.

RUSAI PRADEDA ATSLAIKYTI PRIEŠ TEUTONUS.

Londonas. Rusų kariūnė, kuri yra atėjusi į pagelbą rumunams, pradeda atsilaikyti. Ant dešinio Dunojaus kranto buvo smarkūs mušiai, kur rusų kariūnė ne paėmė viršų. Tie mušiai buvo netoli nuo Harsovo. Teipgi sakoma, kad Mackenseno kariūnė atakodama rusus tapo sumušta ir visu Rumunijos frontu turėjo trauktis truputį atgal. Dobrudzų fronte mušiai rusų su bulgarais tęsiasi, nors jie nė tai, nė antrai pusei neatneša naudos.

ITALAI SUMUŠE AUSTRUS ALPUOSE.

Rymas. Alpuose, netoli Sano ir Adygio klonio buvo fėtikės mušis, kurį italai laimėjo su didelėmis pasekmėmis. Tuo pačiu laiku austrų artilerija šaudė į Gorizijos priemiesčius, vienok didelių nuostolių nepadarė. Karso kalnuose italai buvo užpuolę austrus, kurie ėjo užimti naujų pozicijų į Breštovitzą-Lelo. Monte Fatti apeliokėje italai atmušė austrų atakus. Austrų lakunas bombardavo italų pozicijas. Laganoj ir Luga-noj, vienok nuostolių nepadarė.

RUSAI MUŠAMI VISOJ VALAKIJOJ.

Bethanas. Vokiečiai skelbia, kad jų kariūnė visoj Valakioj kariūnė rusų rumunus ir stumia atgal. Karpauose po smarkių atakų vokiečiai išvarė rusus iš pozicijų. Rytinėj dalyje to fronto vokiečiai teipgi laimėjo didelius mušius. Raporte pažymima, kad pastarosiose mušiuose vokiečiai paėmė nelaisvėn 1,400 rusų rumunų kareivių, 13 kulkasvaizžių ir 3 kanuoles.

DIDELI ATAKAI PRIE VERDUNO.

Londonas. Vokiečių kariūnė, kuria vadovauja kronprincas, buvo pakėlus didelį ofensyvą į vakarus nuo upės Moise, prie Verduno. Mušis buvo labai atkaklus ir nuožmus. Vokiečių raportai skelbia, kad jie paėmė tris francūzų apkasų linijas. Gi Paryžiaus raportai sako, kad vokiečiai nieko nelaimėjo, apart paėmimo vieno apkaso, kurs buvo truputį atskišęs.

PRASIDĖJO MUŠIAI VALAKARŲ FRONTE.

Londonas. Vakariniam fronte, kur veikia anglų kariūnė, prasidėjo mušiai ypač Gommercourt apeliokėje. Ten vokiečiai pėkstininkai po priedanga artilerijos, buvo užatakavę anglų pozicijose. Vienas kariūnės skyrus buvo jau užėmęs anglų pozicijas, bet vėliaus kontrataku anglai vokiečius išmetė. Somme ir Arras apeliokėse, o teipgi orie miestų Lens ir Yperje pusį artilerija

nose anglai nušovė keturis vokiečių zeppelinus.

VERDUNO FRONTE PRA SIDĖJO VEIKIMAS.

Paryzius. Ant kairiojo kranto upės Mozy ir prie Verduno vokiečių artilerija pradėjo savo veikimą. Bombardavo teipgi francūzų pozicijas prie Mort Homme ir kalną No. 304. Francūzai teipgi atsakė savomis kanuolėmis. Lataringioj francūzai užatakavo vokiečius prie Bodonvilles, kur paėmė vokiečių apkasus ir daug nelaisvių. Kitose vietose to fronto teipgi eina dideli mušiai.

Iš Amerikos

NORI PANAIKINTI KALĖJIMŲ KARTUVES.

Springfield, Ill. Šiose dienose metinė konvencijon buvo suvažiavę Illinois valstijos prokurorai. Didžiausiu tikslu jų buvo, kad prašyti valstijos legislaturai išleisti įstatymą, kuriom būtų panaikinama Joliet ir Chester kalėjimuose kartumė, o jų vietoje prasikaltėliai būtų žudomi elektros kėdėje. Išrodo, lyg, kad pastarasis žudymo budas yra netoks barbariškas, nes kartumė y y ra žinomos ir senuose amžiuose.

PATARIA ĮSTEIGTI VALDISKĄ FABRIKĄ POKIERAI DIRBTI.

Washington, D. C. Kas sykis labiau ir labiau yra atjauciama stoka popieriaus Suvienytose Valstijose. Washingtono kongreso išrinktoji komisija, kuriai yra pavesta rūpintis valdžios spaudos reikalais, federališkai Suv. Valstijų valdžiai pataria, kad įsteigtų savo fabriką, kurios pagalba būtų galima aprūpinti savo spaudą pigiau, negu, kad dabar parsieina. Dėl didelės popieriaus stokos, jos prekė vis kila, augstyn.

TURTINGIAUSI PASAULYJE BANKAI — AMERIKOJ.

Washington, D. C. Suvienytų Valstijų valdžia išleido raportą, kuriame pažymima Amerikos bankų stovis. Raportas parodo, kad Amerikos bankai per pastaruosius du metus pelnė 4 milijardus dolerių. Visa Amerikos bankų pinigų suma, sulys raportu, siekia 15 milijardų ir 520 milijonus dolerių. Prieš du metus Amerikos bankai nebuvo tokie turtingi, iki visi Europos pinigai nesuplaukė į juos.

SNIEGO DARGANOS SUVIENYTOSE VALSTIJOSE.

Bismark, N. D. Šių metų žiema visose Suvienytose Valstijose labai tankiai siauria didelėmis sniego darganos, kurios pridriba nemažai nuostolių. Žinios ateina, kad šiose dienose, tokios sniego darganos siautė North Dakota valstijoje. Laike 24 valandų tapo sniego priversta net 17 colių gilumo. Gyventojai tokių pusnių nepamena nuo 1895 metų. Trukiai, kuriuos pūsnis kur užklupo, sustabdė negalima būti važiuojant tose valstijose.

TALKININKŲ LAIVYNAS AMERIKOS PAKRASCIOUSE.

Boston, Mass. Žinios parina, kad Atlantiko vandenys, prie Amerikos pakrančių, pasirodė stiprus talkininkų laivynas, susidedas iš anglų ir francūzų karės laivų. Tie laivai, sako, yra palydovai transportinių talkininkų laivų, gabenančių talkininkams tavorus. Visi yra apginkluoti. Apart kreizerių ir lengvų karės laivų, yra ir daug submarinų. Manoma, kad tuo laivynu talkininkai mano apsaugoti savus prekybos laivus nuo vokiečių submarinų.

KIEK PARTIJŲ KANDIDATAI GAVO BALŲ PREZIDENTO RINKIMUOSE.

New York, N. Y. Jau suskaityta ir oficialiai paskelbta, kad pereinę metų prezidento rinkimuose daugiausia balsų gavo demokratų partijos kandidatas, kurs ir tapo išrinktu Suv. Valst. prezidentu t. y. Woodrow Wilson, nes suskaityta, kad už jį balsavo 9,116,296 piliečiai. Republikonas Hughes gavo 8,547,474 balsus, socialistų Benson gavo 750,000 balsų ir prohibicionistas Hanly gavo 225,101 balsą. Pereinę metų rinkimuose prezidentas Wilsonas gavo 3 milijonus balsų daugiau negu rinkimuose 1912 m. Socialistų Bensonas gavo mažiau 151,833 balsais už 1912 m. Debs'ą, nes Debs 1912 m. gavo 901,833 balsus. Visų partijų prezidento rinkimuose sykiu buvo atiduota 18,688,871 balsas, o 1912 rinkimuose 15,045,332 balsai. Balsų pereiniais metais pasidaugino dėlto, kad tulo valstijose balsavo ir moteris.

SAN PEDRO O MIESTAS VILLOS RANKOSE.

El Paso, Texas. Pabėgę iš Mexikos amerikoni papasakojo, kad Mexikos plėšikas Villa paėmė San Pedro miestą, kurs randasi į šiaurę nuo Tarrcon. Pasakoją, kad ten yra daugiau kaip 1,000 villistų. Carranza jau ištikrųjų pradėjo darbuotis, kad kaip nors sugauti Villą. Sako, kad pats karės ministeris Obregon ims vesti Carranzos kariūnė prieš Villos plėšikų gaują.

GELEŽINKELIŲ DARBININKAI SUSITAIKINS SU KOMPANIJOMIS.

New York, N. Y. Eina gandas, kad geležinkelių darbininkai su kompanijomis yra jau netoli taikos. Taika gal įvyks bėgyje vienos ar dviejų savaitių. Kompanijos ketina jau panaikinti užvestą teismą bylą prieš Adamos 8 valandų darbo dienos bilių. Tą panaikinus, manoma įsteigti tam tikrą geležinkelių tarybą, kurion būtų po lygią dalį atstovų iš darbininkų ir kompanijų pusės.

DARBŲ DIRVA

New York, N. Y. United Garment Workers o America, veda derybas su kompanija. Darbininkai tikisi, jog jiems bus pakeltos algos 10 procentų. Tos ordarbininkų yra

peros 43 darbininkai sustarė, reikalaudami pakėlimo algų.

Holbrook, Ill. Čeverų fabrike visiems darbininkams pakelta algos 10 procentų. Tas fabrikas priklauso Sears Shoe kompanijai Chicagoje.

Chicago, Ill. Ketina straikuoti vežėjai ekspreso bendrovių "American", "Adams" ir kitų. Vežėjai reikalauja pakėlimo algų.

Peoria, Ill. Mėsinyčiose darbininkams pakelta algos. Dabar gaus 16 dol. į savaitę. Dirbs tik iki 6:15 vakaro.

Hartford, Conn. Duonkepiai unistai straikuoja. Pirmiau jie buvo padarę su kompanija sutartį, bet dabar kompanija tos sutarties neįpildo.

San Francisco, Cal. Mėsininkai organizuojasi ir žada nedėliomis ir šventomis dienomis uždaryti mėsinyčias.

Lansing, Mich. Dailės reikalauja trumpesnių darbo valandų ir 5 centų į valandą daugiau algos. Elektros darbininkams kompanija pakėlė algas nuo 75 dol. iki 85 dol. į mėnesį.

Wheeling, W. Va. Cigardirbiams kompanija pakėlė algas. Darbininkai reikalauja, kad už 1,000 cigarų būtų pridėta 1 dol.

Cleveland, Ohio. 300 darbininkų, dirbančių prie triobų statymo, prie firmos "National Artificial Silk Co." po 2 savaitių straikavimo, sugrįžo prie darbo. Buvo jie sustraikavę todėl, kad kompanija pradėjo priimti darbininkus nepriklausančius į unių kompaniją su tik su unių darbininkų reikalavimais.

Cleveland, Ohio. Firma Oppenheim Collins & Co., paskelbė savo darbininkams, kad nuo 1 d. Sausio pakelia algas ir sutrumpina darbo valandas.

Cleveland, Ohio. Prudential Insurance Co. paskelbė savo darbininkams, kad nuo pusės Sausio mėnesio, visiems pakels algas 10—12 procentų.

Aukos L.G. ir LA. f ndan.

Lakštas 91.

Cleveland, Ohio. ALT. Sandaros 18 kp. prakalbė 3 d. Gruodžio, per A. M. Martų \$62.30.

Akron, Ohio. Per A. M. Martų \$3.97.

Detroit, Mich. ALT. Sandaros kuopos prakalbė 10 d. Gruodžio, per A. M. Martų \$23.65.

Cleveland, Ohio. Lietuvos Vyčių kuopos prakalbė 12 d. Gruodžio, per A. M. Martų \$33.61. (Šių visų keturių vakarų prakalbų L. G. ir A. F. ingaliotiniam A. M. Martui lėšavo kelionė ir k. d. \$23.30, taigi L. F. jėjo \$100.23).

Albany, N. Y. Lietuvių aukos, surinktos A. M. Martaus prakalbė, kurias rengė lenkų klebonas B. A. liokaitis \$23.35.

Edwardsville, Pa. SLA. 1 kuopa per J. Vnukauską \$5.00.

Waterbury, Conn. Martinas Ramazanas "V."

New York, N. Y. K. Pilėno auka už Spalio ir Lapkričio mėnesius 6.00.

P. Ant. Kačerausko, 126 SLA. kuopos nario, Lietuvos Dienos uždėlis 3.00.

Viso 138,58

Buvo Lakšte 90 12,332,01

Viso įplaukė Fondan 12,470,59

Lietuvos Autonomijos Fondo Skyrus.

Lakštas 80.

Lawrence, Mass. A. Ramanausko Kalėdų dovana 10.00.

Brooklyn, N. Y. Pr. Bajoras, metinė mokestis 10.00, K. S. Karpavičius, metinė mokestis 10.00.

Pittsburgh, Pa. K. Varaišius 1.00.

So. Boston, Mass. (per "Ateities" Redakciją): Mikas Petrauskas, "Kalėdų dovana" 10.00, F. Rupkelis, "Kalėdų dovana" 1.10, J. Varaitis 25, J. Velička 25, K. Zibikas 25.

Viso 54.10

Buvo Lakšte 79 2,169,84

Viso įplaukė Fondan 2,223,94

Viso abiejuose Fonduose yra \$14,694,53

J. Sekevičius

L. G. ir A. F. fin sekretorius, 101 Oak st., Lawrence, Mass.

Lietuvos Atstatymo Bendrovė.

Nauji nariai:

1. Ona Bendoravičienė, Brooklyn, N. Y. \$50.00

2. K. Dumblinė, Brooklyn, N. Y. 50.00

3. Benediktas J. Schegaus Brooklyn, N. Y. 50.00

4. Martinas Kasparaitis, Racine, Wis. 50.00

5. Kun. F. Augustaitis, Mahanoy City, Pa. 100.00

6. Kun. J. Valaitis, Girardville, Pa. 100.00

7. J. Velička, Gilberton, Pa. 50.00

8. A. Sodeika, Scranton, Pa. 50.00

9. P. P. Medonis, Homestead, Pa. 50.00

10. K. A. Orlauskas, Rochester, N. Y. 100.00

11. Jonas Trakimas, Philadelphia, Pa. 100.00

12. Petras Petronis, Rochester, N. Y. 50.00

13. F. Zivatkaukas, Scranton, Pa. 50.00

14. Simas Puskepalis, Philadelphia, Pa. 100.00

15. Vincas Boreika, Newark, N. J. 100.00

16. K. J. Mekšras, Philadelphia, Pa. 100.00

17. Jonas Maslauskas, Philadelphia, Pa. 100.00

18. Juozapas Maslauskas, Philadelphia, Pa. 100.00

9 d. Sausio, 1917 m. 3 val. po pietų, McAlpin Hotel, New York'e bus laikytas Bendrovės metinis susirinkimas, kuriame bus išrinkta Lietuvos Atstatymo Bendrovės pastovioji valdyba, išdėstyti tolimesnio veikimo planai ir galutinai sutvarkyti visi Bendrovės reikalai.

Visi Bendrovės nariai, įsijauję iki 18 d. Gruodžio 1916 m. apturėjo pranešimus apie susirinkimą ir galimai dalyvauti. Negalėdami ypatiskai dalyvauti, lai pasirašo ant pasiųstųjų įgaliojimų ir prisidėdą juos į Bendrovės tuolaikinį ofisą: 2810 Richmond st., Philadelphia, Pa.

Wl. St. Reymont.

Ant vokiečio

(Vaizdelis).

Vertė I. Augštaitis.

(Tasa)

— Franai, žiūrėk, vaitas važiuoja — patylo mis pratarė Kuleišienė.

— A, tegul sau važiuoja — imdamas dalgi atsakė Kuleišis.

Vežimas, kuriame važiuvo vaitas, tuojau sustojo. Vaitas sėdėdamas vežime, sušuko:

— Kuleiši, eik čia, turiu ką svarbaus pasakyti.

Kuleišis užsidėjęs dalgi ant pečių ir kimšdamas tabaką į pypkę, priėjo arčiau.

— Rytoj, vos švintant, turi atvažiuoti valščių. Mobilizacija. Šaltysius rytoj su rinks visus ir atvež.

— Kas tai? — neramiai paklausė Kuleišis — ar ant mane vry reikia stoti?

— Karė! Atsarginiai keturių metų turi visi stoti. Tik — ką popieras gavau.

— Jėzau, Marija, Juozapai šventas! — sušuko neramiai Kuleišis.

— Karė!... drebančių balsu atkartojo Kuleišis ir staugė pabalo.

— Su vokiečiais, bet tik rytoj nepasivėluok — timplėjęs vadelėmis ir botagu užduodamas arkliai, ištare vaitas. Vežimas sujudo ir nudardėjo į pakalnę.

Vaziuodamas toliau, kur tik sutiko žmones, visiems apreiškė nelemtą naujieną. Žaibo greitumu ta žinia pasisklido visose pusėse. Žmonės išsigandę, pabėgę, su plakandėmis širdimis, klaušinėjo vienas kito, teiravosi ir ar, tai tikrai užsidedė. Nekuriems net po kelis sykius reikėjo aiškinti, kol viską suprato. Kur prieš valandėlę visi laukai skambėjo nuo dainų, dabar viskas persimainė. Verksmas ir dejavimai tik buvo girdėti.

Tamsa apglėbė gamtą. Viskas nutilo, aprimo, tik lakštingalos skardus balselis skambėjo krumuose.

Lengvais žingsniais, su išbalusiais veidais, žmonės grįžo namo iš lauko. Kai mas atrodė lyg apmirę. Nebuvo girdėti linksmybų, nesigirdėjo vakaro dainų, kurias naktiganiai, jodami arklus į ganyklas, traukdavo.

— Karė — kartojo drebančios visų lupos. Karė — buvo kiekvieno mintyse.

Kuleišis grįžo namo iš lauko, palengva su kitais kaimynais. Kuleišienė su kudiuku ant rankų, paskui eidama balsu verkė: — Dieve, Dieve... ryt... paims musų maitintoją... paims tėvą... kur mes dingsim... kur pasidėsime... ir graudus balsas ėjo kaskart silpnyn.

Kaimas pilnas neramumo. Zara ant dangaus pamažu gėso. Užstojo naktis, poilsio laikas. Viskas aptilo. Augstai sėdėjo milijonai žvaigždžių, kurių mirgėjimas puošė dangaus skliautą. Retkarčiais viena kita pradėdavo riedėti ir nupuldavo žemyn, į nematomas platybes.

Kiekvienoje namuose, per mažus langus matėsi silpnas šviesa. Namiečiai sėdė apgink stala, su persigandusiais tyliais šnekančiais balsais, kokia

mė, o labiausia ten, kur rytoj, anksti, turės skirtis vienas iš šeimos tarpo ir eiti į karę.

Ant šaltysiaus kiemo pradėjo rinktis kaimo žmonės. Namų gonkos buvo apsviestos maža lempuke, prie kurios prisikišęs šaltysius, storu balsu skaitė mobilizacijos apskelbimą. Žmonės nerimavo. Kiekvienas norėjo arčiau prieiti prie gonkų ir aiškiau girdėti caro įsakymą. Moteris grudosi artyn, viena pro kitą, keldamos truksmą ir trukdydamos klausymą ramiai stovintiems. Skaitymas pasibaigė. Tuoj ant gonkų pasirodė septyni jauni vyrai, su energiškais veidais, su žibantiomis, kaip ugnis, akimis. Visi jie buo šeiminų galvos, visi penėtojai savo pačių ir mažų vaikų. Nors jiems kru tinę draskė skausmai, nors jų širdis smarkiai plakė, bet to liudėsio niekam jie nepardė. Publika sužiuro. Užstodė valandėlę tylos. Tik staiga vienas iš jų tarpo pertraukdamas tylą, garsiai pratarė:

— Reikia eiti, eisim. Lieps mušti, mušim. Mės prisiekime.

— Sykį ožiui mirtis — atsiliepė antras.

— Kol vokiečiui spėsi suduoti, tai jau tu gulėsi ant žemės, negyvas — pasigirdo balsas iš publikos.

— O kaimus mūsų sudegins teip, kad akmens ant akmenio neliks — grumojo antras.

— Nėra ko gailėtis — sušuko Kuleišis. Ar jūs žinoate kaip vokiečiai elgiasi su mūsų broliais Prusais?!... Namą pastatyti neduoda ant savos žemės. Prigimta kalba yra plėšiama iš mūsų brolių širdžių. Teismuose neišloši jokią bylą; visur germanizmas. Karė jis dabar paskelbė vien dėlto, kad jam peranksta yra ant savos žemės. Vokietis norėtų mus visus išsmaugti, kad tik musų turtai pakliūtų į jo nasrus. Jeigu tik jie užimtumet ką darytų su mūsų turtais, su mūsų broliais. Aš vokiečius gerai pažįstu, nes daug sykų man teko būti Vokietijoje.

— Musų skriaudos ir dabar paeina nuo vokiečių — sušuko vienas iš publikos.

— Jeigu ne musų darbas, vokiečiai valgyt neturėtų ką — atsiliepė antras.

— Žinoma, kad iš musų darbų gyvena. Jeigu ne mes, mirtų badu. Bet kaip jie su mumis elgiasi. Tamsuoliais vadina ir kitokiais paniekini mo žodžiais. Sumanytų tai vandens šaukštė musų pri girdytų. Vilką, tikri vilkai.

— Žmonės, jau gana. Lai kas eiti į poilsį — prabylo šaltysius. Švintant turėsime traukti į Seredžius.

Pradėjo skirstytis į namus. Kuleišis su savo draugais, su kuriais rytoj turės važiuoti į karės lauką, dar eidami namo, ilgai šnekučiavosi apie tas skriaudas, kurias vokiečiai daro lietuvių tautai. Dabar prasidėjo karė, pačiame darbinetyje. Laukė vasarojas nuokas, bet kas jį surinks, kas nupjaus, suvež į kluonus, kaip

Gabrielius Landsbergis—Zemkainis.

Gauta žinia: pasimirė Zemkainis.

Jokių išgalių. Nori tikėti, nori ne. Ir netikėtum žmogus, ir atstuntum nuo savęs visą tos rusies žinėlę — tiesa jos visos ne teisingos! Bet jei teisingos, ne atstumsi; jei kas mirė, neprikelsi...

Pamažu atsigavins mūsų tėvynė; dar gal pražydės ikišiol nematytais žiedais. Bet visa to nematys daugelis pačių gerųjų jos sūnų ir dukterų, kurie lyg Mažiūnų vedę-vėdę Tėvynę į pažadėtają laisvės ir laimės gaidę, gavo pačioje jos angijoje sustoti, ištolo ją palaikine. Jų tarpe, ir vienas karščiausias Lietuvos mylėtojų. Gabrielius Landsbergis.

Jo paveikslui parašyti reiktų daug varų. Aš jų tiek neturiu. Ir iš tų, kurių yra, kai-kuriuos tamsesnės laikinai prisieina atidėti. Per ilgą gal kas ir jas suvartas; o gal ir visiškai pamos ranka, taręs:

— Tuščia jų, nesvarbu; paveikslas ir be jų aiškus. O kad bent kiek šviesesnis už tikrąjį, tai tik naujai dar likusiųjų čia pavargti.

A. a. Gabrielius Landsbergis, šiaulių apskritys, Linkavos parapijos bajoras ir dvarininkas, buvo vienas nedaugelio tų, kurių susiprantant, jog tie yra lietuviai, teip karštai kitados troškome, o dabar imame bijoti.

Pirmiau rodėsi, kad su lenkėjusiems mūsų bajorams ėmus, virsti lietuviais, umai prašvis nauja politikos buties gaidė; umai gausime daug inteligentų darbininkų, daug šviesių šeimynų, kurios daug centrais augančiai mūsų jaunomenei; na, ir daug turto, be kurio vis negalime nieko tvirtu įsisteigti, nė mokyklų, nė draugijų.

Sudėtinė jaunosios Lietuvos siela, žinoma, veikė ir bajorus, ir jie bent kiek atsiliepė. Iš savo srities davė bent kiek žmonių darbininkų ir šeimynų. Davė ir lietuviai jų nusitvėrė. Tik ar visais pasidžiaugė? Oi, ne!

Vakarykštieji "lenkai", bent lenkų tradicijomis išpuslėti, dar vakar privilegijuotieji, per ilgus amžius savotišką būdą gavę — susilieti susiliejo su liaudies Lietuva, su demokratija; priimti priėmė jos idealus, tik, dažnai kitų akimis.

Patyrinėjus neilgą jų veikimą lietuvių visuomenėje, lengva pasergėti, kad tie umai atvirtę lenkai bajorai daugiau savo raugu užraugia naująją lietuvių sritį, negu patį jos raugu užsiraugia. Kalbos pasisavinimo čia toli gražu neužtenka.

Visa savo esybę palikę pirmųjų, tik prisidengę nauja frazeologija, tie nauji lietuvių liaudies talkininkai, dažnai tik drumščiai ir stabdo jos tautybės augimą, negu kelia. Ir Lietuvos liaudžiai dažnai baus, kaip į jos tautybės šventyklą pradedą eiti žmonių su savais dievčiais, kaip pasergsti, jog tiems naujokams visai nešventa, kas pamatiniam jos sluoksniui šventa.

bėmis ir privolumais, žinai, ir jis netesėjo nusikratyti, tai kelių kartų darbas, ne vieno gero noro; tai paliko jo, teip sakant, privatiniam dalykam. Betsukurstytas ir trauktas į tam tikras lietuvių visuomenės gyvenimo vėžes, jis visą jau laiką išliko nuosakus ir savo apsiėjimais lietuvių tautybei visai ištikimas.

Gabrielius Landsbergis buvo "litvomanas". Teip tie mūsų išvirti bajorai, kurie buvo Lietuvą paniekinę, pakrikštijo tuos savo brolius bajorus ir ne savo brolius demokratų, kurie pirmieji buvo užsiliepsnoję naują idėją — nužerti nuo lietuvių sielos pelenus, kuriais kaimynai buvo ją apkasę, ir įpusti jiems tautinį susipratimą. Pravardžiuodami "lenkai" manė lietuvių pašaipa užmušią. Silpnavačius ir užmušė. Tik ne tokios tampo dvasios žmonės, kaip G. Landsbergis. Jis mielai priėmė primetamą jam manijos ligą ir drąsiai pasakė savo srities žmonėms:

— Teip, aš nuolat kliečiu Lietuvą, aš sergu dvasia; tačiau tik dėlto, kad jūs tuom "nesergate", kad jūs esate viso šimtmečio atgailininkai, kad jums neprisima naujos gaidės čiepai, kad jaunoji Lietuva ima jumyse matyti savo priešininkus, o ne brolius ir bendradarbius! Susipraskite ir imkite, pagaliaus, Lietuvos likimu sielotis; susirgkite ir jūs ta manija, nes tai garbės ir priedermių "liga!"

Nepermdaujamo, neatkalbamo, jokių pasaulyje didybių nebijančio, jokių pelnių ir malonių sau iš jų neaukiančio pranašo būdu Gabrielius Landsbergis skelbė lietuvių susipratimą tarp bajorų. Ne tik skelbė, bet driso tiesiog to iš visų reikalauti ir už priešinimąsi Lietuvos didžiūmąi grąsyti istorijos baudomis.

Agitavos, rėmėsi, pykosi, nedarydamas jokių kompromisų, nepripažindamas lietuvių dalyke jokių pusėtinumų. Tad veikiai įgijo bajorų tarpe tokių priešininkų, kad toliau nė gyventi, nė darbuotis su jais negalėjo; gavo su Karpiais ir kitais, su kuriais rišo jį daug ryšių, persiskirti.

Kaip ten buvo, teip G. Landsbergio nuopelnas, kad pirmas susiėmęs ant savęs bajorų perkunus, paliko jau pralaužtus ledus į tą sritį kitiems, jau po mažesniais perkunais.

Ištizioms mūsų šviesuomenės šeimynoms G. Landsbergis teip-pat buvo kietos uolos pavyzdys.

Mes turime nemažai mokyklų žmonių; tik neturime inteligentingų šeimynų. Ir tas dalykas neina geryn. Kaip edė mūsų išponėjusių brolių šeimynas svetimtųjų vėžys, tai ir eda. Giliausias lietuvių jaunio mokslo, prakliniausios idėjos, tvirtiausi pasiryžimai šipuliais suskila, susidurus su moteriška svetimtaute, nors ji būtų gryniausią bėmoksle, tarnaitė, visukuom už savo vyrą lietuvių mažesnę.

Zinomas iš senų senovės lietuvių lėtumas, ta tikra jų vyriškumo "lepystė", tai tikra mūsų tautos gangrina, ir skaudžiausia nelaimė. Kaip kiti sumišta su svetimomis, taip ir lietuvių tauta. Musi instinkto savo išpažinčių lieško

na: jie nepasigerina, bet žūna.

Niekuo, nė meile nepaperkamų principų žmogus, radikalas mylimajai idėjai, kuriai buvo pasiryžęs tarnauti G. Landsbergis radikaliai sureformavo ir savo šeimyną. Vedė volinetę lenkę, nepaprastai kantrią dorą ir gero, garbingo būdo žmoną, iki tol nė žodelio lietuviškai negirdėjusią. Sugyveno. Bet iki tik pradėjo vaikų rasti, Gabrielius griežtai pareikalavo, kad jo šeimyna būtų lietuviška. Vilniečiai pasigėrėdami juo, kados, kad Gabrielius tai šeimynos reformą padaręs per tris dienas: pareikalavęs iš savo žmonos, kad per tą laiką gautų butinai lietuvaite, žindytė ir pati pakaktinai pramoktų vaikus lietuviškai šnekonti.

Kaip ten buvo, teip. Gana, kad Gabrielius Landsbergis davė Lietuvai, nors iš lenkės gimusius, tačiau tvirtus lietuvių vaikus, kuri e ne šiandien darbuojasi Lietuvos naudai.

G. L. buvo labai karšto, nenumaldomo kraujo, ir to savo temperamento kuone iki pat senatvei nenustojė. Gal jau baigė eiti 70 metų, grynai balta barzda, vaizdas, lyg Mateikos paveikslų senolis. Senas kunas, paliejęs dažnai susėrgęs, dvasia buvo lyg jaunas, Linkavos laikų. Jam rūpėjo visa, kas tik paliečia mylimą Lietuvą ir darbą jos naudai. Džiaugėsi, kaip girdėjo koki sutartinį darbą, nežiurdamas, kas jį dirba. Pyko, kad manifestas paliečia tik Lenkiją; Lietuvos klausimo, kuri buvo po rusų teip sparciai, kaip jam norėjosi.

Pasikaityk "Zemkainio" (tokia jo buvo pravardė raštuose) publicistikos straipsnių, rašytų prieš 10–12 metų ir dabar — beveik nepajusi skirtumo; nė protas nepailsęs, nė budas, visų senų tai bendra įeiba, neapkaršęs, nė plunksna nepasunkėjusi. Tas pats — Zemkainis: gabus, iškalbingas; karštas kovotojas už Lietuvą ir jos gerovę plunksna, kaip gyvas, karštas buvo kovotojas už ją žodžiu.

Brangintina buvo jo drąsa, net šiurkštumas žodžiu ir raštu, lygiai, atvirai pasakyti tikrą tiesą, ką jis mano apie šį ar tą atsitikimą ar apsirėikimą viešame mūsų gyvenime. Pats pažangus žmogus, nepataikavo tariamiesiems "pirmieviams". Pats tikintis katalikas, lankas bažnyčią, nepataikavo tariamiesiems "klerikalams". Zemkainis nevizgino vuodega, kad vien ar kiti pavadintų jį savo žmogum. Jis buvo sau žmogus ir gana.

Jausmų neskirstė į dvi dalis. Kas jam pamėgo, žmogus ar jo darbas, tam atidavė visą savo meilę ir pagarbą, tą į akis ar už akių girė. Kas nepatiko, kam nepritare, to neužmiršo per visą savo amžių, į akis ir už akių peikė ir barė, kad ir iš jo būtų daug gerumo prityręs buvęs.

Publicistikoje jo plunksna nemažai svėrė. Jis visados mokėjo savotiškai pasvarstyti ir apibūdinti dalyką. Tad redaktoriai ne sykį edė tokios aštrybės Zemkainio straipsnių, kokių iš kitų rašytojų nė už ką nebutų priėmę. Zemkainis reikėjo matuoti kitokio masu.

Ne mokslo, bet publicistikos reikalu buvo parašęs ir

tuvius ir lenkus: juo norėjo pasiekti išsigimėlius lietuvių bajorus, kurių negalėjo pasiekti gyvu žodžiu.

Sakotos belos buvo Zemkainis. Lietuvių tautininkas, agitatorius, publicistas, — viso to, rodo buvo gana, kad mirdamas jautųsi gyvenęs, nepelėjęs; kad jo jausmai, lyg tekas vanduo, mainėsi ir naujinosi, duodami ir jam pačiam naujumo.

Bet tikras jo talentas ir pašaukimas buvo dramos daila. Nė gražus jau amžius, nė kiti butinieji darbai dėl duonos nekludė Zemkainiui ruošti, mokyti rolių, vaidinti arba režisuoti kokį labiau tinkamą scenos veiklą.

Temperamentas, ispuodingumas, jautrumas, vikrumas leido Zemkainiui gerai suprasti rolę ir ją tinkamai atvaidinti. Kai-kurių jo vaidintų rolių tiesiog negali užmiršti, k. v. Petro Karuzo.

Dramos dailoje jis tiesiog buvo paskendęs. Jei ne vaidino ir ne režisavo, tai rašė scenai veikalus, kurių tinkamų teip mažai dar turime. Ir čia jam sekėsi. Jo "Blinda" ir "Birutė" — po-

puliarys veiklai, dažnai vaidinami, ilgai nebus užmiršti.

Stai greituoju apmesti apmatai, kurie tėviršt teks atauti. Stai dugnas, kuris reiks gyvai nuvarsuoti, susilaukus patogaus laiko, kada bus galima prieiti prie tam tikrų šaltinių.

Tą pluoštą charakteringų žinių apie a. a. Gabrielį Landsbergį-Zemkainį dedau ant kapo jam, kaip savo prieteliui, su kuriuo santykiai per kelioliką metų dažno susidurimo vieną sykį buvo susidurimę ir tai ne labai ir neligam laikui. O jis buvo smarkus — daug nereikėjo.

Jei karė nepraryja šen ir ten mano palaikiotų laiškų, aš duosiu keletą, kurie geriau nušvies patį jų rašytoją Gabrielį, negu aš tai sugebėju padaryti trumpame nekrologe.

Kad ne karė ir tauta būtų padėjusi jam vaiką už tai, kad paliko savo buvimo šioje palkalnėje žymę, kuri mūsų visuomenės ir literatūros istorijoje neišdils.

Amžiną atilsį geram Lietuvos sumui!

Kun. J. Tumas.
(Liet. Bals.)

Iš Lietuvių Gyvenimo

LIETUVOJ.

"Kownoer Zeitung" nuo 5 d. Spalio pranešdamas apie Lenkijos manifestą rašo, kad manifestas paliečia tik Lenkiją; Lietuvos klausimo, kuri buvo po rusų teip valdžia, šis manifestas nepaliečia dėlto, kad apie Lietuvą bus kalbama vėliau. Toliau rašoma tame pačiame straipsnyje: Jau tas faktas, kad Lietuvoje įvesta suvis kita tvarka parodo, kad Vokietijos noras yra pasilikti sau Lietuvą ir ją valdyti. Musų vokiečių noras ir tikslas liuosas išsivystymas ir plėtojimas visų mažų tautų". Šis straipsnis buvo atspaudintas vokiečių oficioze "Berliner Tageblatt" ir kituose vokiečių laikraščiuose.

Gardino versmė.

"Dabartis" rašo, kad Gardino atrado angliaurštę versmę. Palei Nemuną rado vieną šaltinį, kurio vanduo turi savyje 0,08 nuosimčių angliaurštės geležies. Šios versmės vanduo turi 8 laipsnius šilumos ir iš 40 metrų gilmės ištryksta iki 4 metrų aukščio nuo žemės paviršiaus. Rugpjūčio mėn. 31 d. ir Rugšėjo 1 d. gydytojai darė bandymus su šiuo vandeniu. Šiose dienos naujas gydymo vanduo pareis prekybon vardu "Gardino versmė". Vienas butelis šio vandens kainuos 15 fenigų.

Paskaita Stokolme apie Lietuvą.

Spalio 22 d. didelėje miesto salėje "Auditorium" Fodorio taikos komisija, surengė paskaitą apie Lenkiją ir Lietuvą. Apie Lietuvą kalbėjo garsus Stokholmo oratorius, miesto galva ir Rigsdago narys, K. Linhagenas. Pirmiausiai jis papasakojo Lietuvos istoriją iki 1905 metų. Plačiai išdėstė lietuvių atgijimą nuo 1905 metų net ikišiol. Salė buvo dekoruota lietuviškoms ir lenkiškomis vėliavomis. Žmonių prisirinko pilnas salė: Buvo 2,000 su viršum žmonių. Abiem švedai

ateitimi. Prieš minėtą lekciją buvo 3 dideli straipsniai švedų rimčiausiam laikraštyje "Stokholms Dagblad" apie Lietuvos reikalus. Seniau teipgi ne kartą buvo mažesni straipsniai tame pačiame laikraštyje ir kituose jų laikraščiuose.

Paskutiniu laiku labai daug rašoma apie Lietuvą ir vokiečių laikraščiuose. Buvo neseniai paminėta apie lietuvių rusiškam laikraštyje "Kolokol". Šį straipsnį tuojau atspaudino vokiečių laikraščiai. Dabar reikėtų daugiau duoti apie save žinių pasauliui. Šį dalyką geriau suprato lenkai. Pas juos visame pasaulyje yra komitetai, "presos biurai" ir panašios draugijos.

Leista dirbti laukų darbus sekmadieniais bei šven-tėmis.

Varšavos arcivyskupas įsakė Varšavos arcivyskupijos kunigams paskelbti gyventojams, kad dėl karės laikų sekmadieniais, bei šventėmis po sumos yra leista dirbti laukų darbus.

Dailės paroda Petrakove.

Iš Varšavos gauta žinia, kad Petrakove nuo vidurio Rugpjūčio mėn. yra daroma lietuviška bei lenkiška paroda. Ją vadina "Daila pasaulio karė". Jau yra sugabenta daug dailos veiklų.

Gardino Katedrą atidavė Katalikams.

"Dabartis" nuo 30 d. Rugpjūčio praneša, kad Gardino šventadienį Rugp. 20 d. iškilmingai atvėrė šv. Zofijos katedrą prie biržos piečiau. Dabar ten laikys pamaldas katalikams karėiviams. Tą katedrą buvo pasisavinę rusai. Dabar ji pavesta vėl tiems, kurių buvo pirma.

Sutarkimas duonos padalinimo Vilniuje.

Vilniaus miesto viršininkas paskelbė gyventojams, kad nuo Rugšėjo 1 d. duonę ženkliams išduosią tikti padarant vyriausio vado pa-

žiovinamoji įstaiga Gardino mieste. Gardino miesto viršininkas maisto skyrius

viename name, Policijos gatvėje, įtaisė džiovinamąją įstaigą, kurioje dirbs tiktai gyventojams. Keliatas šio krašto moterių darbuojasi tenai per visą dieną. Iš laukininkų superka daug petruškų, slyvų, grybų ir ropių, krauna visa tai džiovinamuose kambariuose, kur juos nudarinėja, o paskui džiovinata tam tyčia įtaisytose krosnyse. Tokia krosnis visai tiesmoka sukrauta iš plytų. Džiovinamasis skliaus duviem angom su durimis. Per abi angas galima ant kito-ito įstumti šešius plonų vielų sietelių aprauktos riekelės kokio pusantro ketvirčio metro didumo. Šalutiniame kambaryje yra supilti pintinėse džiovinamieji. Grybai, (voverušės) išrodo švariai, baltai geltoni, petruškos išlikusios žalios spalvos, teipjau slyvos ir grūšios yra labai gražiai išdžiovinotos. Matyti, kad šio krašto moters gerai moka šita darbą ir pagamina patvarių išdarbių. Nors įstaiga, kuri yra atsiųrusi vos tikrai prieš treją savaitę, nedidi, bet jau galima pasigėrėti. Visų pirma tų gaminių teiks Gardino vargdienių globai ir liaudies virtuvei. Bet turbut, galės kiek ir pardavinti gyventojams miesto pardavyklose.

Pavogti arkliai Ukininko Juozo Omodensio iš Mazų Račkų nakčiai į trečią dieną pavogė keturių metų kumelę. Apie kumelę tiek žinome, kad ji pakaustyta tikrai ant pirminės kairės kojos. — Ir iš Burcevis praneša apie arklių vagystes. Ten vieno ukininko pavogė 12 metų arklių ir dveigi juodą arkli. Vagis susek-sia.

Drąsi vagystė. Vėsią šių metų Liepos mėnesio naktį darbininkas Jokubaitis iš Mariampolės apskrįčio vieno savo kaimo ukininko ištvarto pavogė melžiamą karvę ir parsivedė savo tvartan. Jis tatau padaręs todėl, kad jo paties karvė jau kelias savaites nedavusi pieno. Dėl šios vagystės buvo byla Suvalkų apskrįčio teisme. Teismas Jokubaitį pasmerkė įmesti kalėjiman aštuoniems mėnesiams. Ką jis buvo sėdėjęs nuo suėmimo iki teismo dienos, jam paskaitė atkalėtu laiku šešeta savaitę. Teismo nusprendime išaiškino, kad šitame atsitikime, nors kaimynui pavogtoji karvė ir vėl galėję būti pagražinta, vistiek reikia skaudžiai pabausti, kad ukininkus tikriau apsaugojus nuo vagių.

Pabaudimai už ginklų laikymą. Pastarajame posėdyje Suvalkų apskrįčio teismo turėjo vėl skaudžiai bausti už ginklų neatidavimą ir už įsilaužimą su vagyste. Vienas berniukas iš Voniškių, Naumiesčio apskrityje, mėfijos įsilaužti į tenykščio šaltysiaus triobą. Įsilauždamas berniukas turėjo ir revolverį. Už tai jį pasmerkė ketveriems metams sunkn kalėjiman ir vieniems metams šiaip kalėjiman. — Dar pasmerkė aštuoneriems metams sunkn kalėjiman vieną darbininką iš Sumovos. Birželio mėnesyje 1916 metais Čarniuose jis įsilaužė į dvių senų moterių butą. Vieną jį gėsdino šautuvu ir pavogė pinigų. Dabai

gė trisdešimt pusėsto rublio.

Šermukšnių vuogos — vištos lesalas. Pereitą rudėnį, darė bandymus vištas lesinti džiovinomis šermukšnių vuogomis. Išgavos labai patenkino. Taigi šermukšnių vuogomis galima labai paskalsinti brangus grūdai. Rods vištos vuogas ne teip mėgsta lesti, kaip avižas, malsą ir tt., todėl jų nereikia paberti sykiu su grūdais, nesa tokiaime sykyje vuogos liks nesulestos. Pripratinti vištas lesti vuogas reikia išpradžių jų paberti tiktai vakarais, nesa vakare vištos labai mėgsta prisikimšti gurklį ir neteip skiria lesalą. O kada jau pripranta, tai lesa ir kitu laiku. Kad nesugaištų per daug laiko, skinant šermukšnių vuogas, reikia žirkėmis nukarpyti kekės. Jos reikia nuimti, kol dar pilnos. Užėjus šalnoms, vuogos pradeda birti. Džiovininti jos galima ant švariai nuvalyto augšto, arba pakabintose drobulese. Susekė, kad šermukšnių vuogomis lesinamos vištos labai deda. Saldžių šermukšnių vuogos geriausias.

("Dabartis")

Vilnius. Vilniuje vokiečių valdžia įvedė mokeskį už pasilinksminimus. Už visokias pramogas ir vaidinimus. Vilniaus miesto nuvadoje dabar reikia mokėti mokeskį, vadinamąsį leidimo arba įžengiamųjų ženklių mokeskį. Už leidimą reikia mokėti nuo 30 iki 100 markių.

RUSIJOJ

Dvinskis. Neįtikėtina to, kad Dvinskis, kuris yra pozicijų ir kad ne visados čia buvo ramu dėl patrankų trenksmo ir aeroplanų, riesto gyvenimas betgi vis labiau ir labiau darosi normalus. Ir šimet jau sugrįžo vidurinės ir žemosios mokyklos, kurios pernai buvo iškeltos.

Prieš karę mokyklose mokinosi ir būrelis lietuvių jaunuomenės. Juk čia yra realinė mokykla (vyriausybė), gimnazija, komercijos mokykla (privatinė), trys mergaičių gimnazijos (viena vyriausybė, dvi privatinės), trys miesto mokyklos ir daug pradedamųjų.

Tikybos mokyklose mokinama vyriausybės įsakymu gimtąja mokinių kalba. Jeigu kunigas kapelionas nemoka lietuviškai arba latviškai, tai mokiniai lietuvių ir latvių turi tada mokytis rusiškai; tai nemalonu ir kunigui, ir mokiniams. Nenorėdami mokytis rusiškai, mokiniai gauna apsimeisti lenkais ir mokytis tikybos lenkiškai.

Mokyklų kapelionu iki šiol buvo kun. V. Bialiūšis, nemokąs lietuviškai lietuvis. Dabar, girdėti, kun. Bialiūšis esąs paskirtas Vitbecko dekanu, tai mokyklos gaus naują kapelioną. Labai svarbu, kad lietuvių jaunuomenė vėl nebūtų nuktervėta metams sunkn kalėjiman ir vieniems metams šiaip kalėjiman. — Dar pasmerkė aštuoneriems metams sunkn kalėjiman vieną darbininką iš Sumovos. Birželio mėnesyje 1916 metais Čarniuose jis įsilaužė į dvių senų moterių butą. Vieną jį gėsdino šautuvu ir pavogė pinigų. Dabai

PERŽVALGA

Ar daug yra tokių lietuvių? Europoje, kur karė siaučia, pradėta eiti kuorčiausia ekonomijos link, kad čėdyti maistą, kurą ir tam panašiai. Mės savo skaitytojams vieną kartą irgi patairė prisilaikyti ekonomijos, čėdyti skatiki ir t. t. vieton išleisti kokiems mažmožiams, ypač Kalėdų šventei atėjus, aukantį badaujančiams savo broliams. Ar daug tokių atsirado, kurie mės būtų paklausę, nežinome, bet žinome, kad atsirado toks vienas, tarpe Clevelando lietuvių, kuriuomi yra Antanas Kranauskas, turintis kurpių krautuvėlę, prie 20 gatvės ir St. Clair skersgatvio N. E. Jis mums pridavė raštišką atskaitą, sulgy kurios, kas metai Kalėdoms jis išleisdavo: Namiškių dovanoms \$3,50. Krikšto vaikams dovanų už \$5. Dviem lietuviškiems benam dovanodavo \$10. Saldumynams ir vaisiams išleisdavo \$5. Degtinės pirkdavo už \$1,25. Alaus už \$1,50. Linkėjimams laiškelių ir marčių už \$1,55. Viso jis išleisdavo \$27,80. Dabargi, praiteose Kalėdose jis pasielgė ekonomiškai. Benams dovanų davė tik \$2. Linkėjimų laiškeliams ir markėms išleido 55c. Viso Kalėdoms išleido tik \$2,55 ir tuomi, sulgyginus su pirmesnėmis Kalėdomis, jis sučėdijo \$25, 25. Vienok taip sučėdytus pinigų jis nepasilaikė sau, bet paaukavo nuo karės nukentėjusiems lietuviams.

Ar daug yra tokių lietuvių?

Jau krikio. Pirmiausias buvo... apie naujai susitvėrusią teatrališką trupą, kurią suorganizavo p. Vitkauskas rytinėse valstijose. Ten pat priminėme apie p. Vitkausko gabumus ir apsidžiaugėme, manydami, kad savo neturtingoje scenoje, dailos srityje, turėsime vieną žvaigždutę, kuri galėsime džiaugtis. Vienok likimas kitaip nulėmė. Susiorganizavus šitai trupai ir keliose vietose pastatius ant scenos vieną kitą veiklą, pasirodė, kad lietuviai nėra pratę lankyti vaidinimų vakarus, nes "seniams" nieko nereikia, o jauniškiams tik šokių rupi ir todėl jei šokių nėra, jiems nieko nereikia. Ir štai pasirodė žinios, kad p. Vitkausko teatrališka trupą, nuvykus į Brooklyną, turėjo pakriksti. Prie pakrikimo ją privertė deficitai, nes duodamus perstatymus lietuviams neskaitytinai lankant, nebuvo galima nė patiems pragyventi, nė išlaidas padengti.

Gaila!

Jieško niekšo. Bostono, Worcesterio ir Rutlando policijos viršininkai, spaudintais cirkuliorais jieško lietuvių, Jono Gelumausko, kurs slėpėsi pravardėmis Jono Krutulio ir Juozo Bartulio. Jieškomasis Gelumauskas Rutlande yra nuolatęs savo moterį ir nuo jos paėmęs 25,000 rublių, susilaukęs pinigais, pabėgęs iš šaltinio pasilėpė. Policijos perdėtiniai siūlo 50 dolerių dovanų tam, kurs su... ar policijai nurodys m...

zino, neprivalo slėpti, nes jie mums netik nenaudingi, bet ir blėdingi.

Nebuvo Washington. Pereitame numeryje minėjome, kad pradžioje Gruodžio mėnesio pereitų metų, Washingtone atsibuvo suvažiavimas atstovų nuo pavergtųjų tautų, kuriame turėjo dalyvauti ir lietuvių atstovai, beje, dr. Šliupas ir kun. Žilinskas. Dabargi, tam suvažiavimui užsibaičius, pasirodė, kad ne Šliupas, ne Žilinskas suvažiavime nebuvo, nes suvažiavimas buvo moterių, tad jos pasikvietė sau lietuvių atstovų iš Chicago's Jurgelio-nienę, kuri suvažiavime kalbėjo apie... socialdemokratinį judėjimą Lietuvoje. Taigi, pavergtųjų tautų moterių suvažiavime, Jurgelionienė su savo "žiniomis" tiko taip kaip balnas ant tvoros.

Amerikos konsulas Lietuvoje. "Ateitis" paduoda žinią, kad Amerikos Lietuvių Centralinis Komitetas pradėjo rupintis, idant Suvienytų Valstijų valdžia išteigtų savo konsulatą Lietuvoje, Vilniuje. Šitą sumanymą paremia Amerikos biznierių ir kongresmonai, kurie tame reikale žada savo paramą. Konsulių propozicijoms, jis sučėdijo \$25, 25. Vienok taip sučėdytus pinigų jis nepasilaikė sau, bet paaukavo nuo karės nukentėjusiems lietuviams.

Sumanymas labai dailus, tik jis negreit įvykdomas. Apie kandidatą į konsulius, nepažįstant žmogaus ypatybių, nieko negalima spresti, o spresti pagal jo redomą pamfletuką, būtų gėda. Vienok dar nežinia, ką su tuom viskuom bendro gali turėti Amerikos biznierių ir kame čia jų parama gali būti žadama. Jau kad žmonės šneka, tai bent turėtų pasistengti, kad suprastų ką šneka.

Suvažiavimo belaukiant. Suvažiavimo belaukiant, kurs įvyks 15 d. Sausio, Brooklynne, nežinia kaip viskas pavyks. Vienur plačiai kalbama ir rezoliucijos taisoma, išsireiškiant, kad susicentralizavimas ir išvien veikimas visų sriovių, būtinai yra reikalingas. Kitur rezoliucijos statoma ir ten išsireiškiant, kad suvažiavime dalyvauti ir bendrai veikti nėra reikalo ir nereikia suvažiavime dalyvauti. Ar pasiseks sriovėms susivienyti, tai yra klausimas, kurį pirma laiko negalima atsakyti. Vienok reikia tikėtis, kad suvažiavimas įvyks. Jeigu suvažiavime ne dalyvaus fanatikai — politikieriai, kurie šiandien savo agitacijomis tik savo sriovės naudą jieško, tad vienybės galima tikėtis. Jeigu suvažiavime dalyvaus tie politikieriai, fanatikai, kuriems ne tautos, ne visuomenės, bet savo partijos reikalai tik rupi, kad savo politikavimais susitelkti būrelį savo pataikunų, tad apie susivienijimą galima iš anksto abejoti.

Tik tiek... Tulas K. Gineitis "Drauge" patalpinio

savo straipsni, kuriame pasipriešino lenkų politikieriams ir jų laikraščiams, kad tie lietuvius savinasi sau už brolius, o jiems jokių tiesų nepripažįsta, dargi zurza, kam Vokietija sumanius įsteigti Lietuvos atskirą karaliją, o ne sykiu su Lenkija. Gale straipsnio, užbaigdamas savo raštą, pasakė: "Nesiduokime save šutinti lenkų katile. Nenorime lenkų ir tiek!"

Tuomi straipsniu įsiseidė lenkų dienraštis "Dziennik Narodowy". Jis vertime perspaudino visą Gineičio straipsnį, pirmiausia ir pabaigoje pridėjo savo ilgą priešrašį ir užbaigdamas sako: "Galiaus, juk lenkai nėjo pas lietuvių, prašydami "gelbėkit mus", arba "eikit į mūsų globą". Šiandien lenkai, pirmiausia rupinasi savim, nes praeitis juos to išmokino ir jie turi taip elgtis. Jie tiki į žmonių broliškumą, bet nieką prie to broliškumo už sprando pamę neveda. Jei Lietuva supras savo reikalus, tai eis bendrai prie jų, sykiu su Lenkija, o jei nesupras — su diev! Lenkija ištesės sau, o Lietuva, ne. Jieškodama sau svetimų dievų, nuskliaus tik save ir tuomi užsitrauks tautišką sunykimą".

Tai tik tiek šiandien gali "Dziennik Narodowy". Jis gali Lietuvą pabauginti su ateities "maumu" o jei Lietuva to nebijos, tai... sudiev. Bet jeigu tas pats "D. N." šiandien būtų tarpe Lietuvoje gyvenančių endekų, jis giedotų visai kitokę giesmę, kurios užbaigimui, vieton "sudiev", garsiai sušuktų savo strapsnyje pavartotus žodžius: "Divide et impera". Jisai ir čia daro daugybę išvadžių, kuriuos Lietuva ir Lenkija vadina dviem riešutais tarpe Rusijos ir Vokietijos malūnų girnų akmenų, kurie tuos du riešutus gali greičiau sutrinti, negu kad Lietuva būtų susivienijusi, bet kuomet spaudoje pasirodė, kad vienas iš anų malūnų girnų akmenų (Vokietija) pasiulė įsteigimą neprigulmingos Lietuvos, tai mūs patentuoti "broliai" suklego savo spaudoje, kad vokiečiai darą naują Lenkijos padalinimą, ir tik už kelių dienų "atšaukė", pataisydami, kad Lenkija nėra dalinama, o tik iš Lenkijos ir Lietuvos tveriamą viena karalija. Bet Gineičiui patėmėjus, kad čia ne apie karaliją, bet apie karalijas kalbama, tai "D. N." sako — sudiev!

Patėmykite šiame numeryje talpiname kun. Bartuškos straipsnį, kuriame parodoma, kad K. Gugis Raudonas Kryžius yra įskundęs lietuvių Komitetus, kurie užsiima šelpimu badaujančių lietuvių. Straipsnį talpiname ne tam, kad juomi ką įžeidus, bet tam, kad visuomenė pamatytų kokias trandis savo tarpe turi. Ikišiol denucijacijomis užsiimdavo tamsunai, bet šiandien, matoma, tuom užsiima ir profesionalai, kurie, matoma, neturi kuom daugiau užsiimti. Pamanykite, kad toki žmonės darytų, jeigu jie savo rankose turėtų šokią-tokią valdžią ant žmonių.

Patėmykite, koks tai naujos rūšies advokatas, tas vyraus. "Drauge" patalpinio

Pradedami Naujuosius Metus.

Nėra pasaulyje tokio žmogaus, kurs pradėdamas bent kokį darbą, ar darydamas kokią pradžią, nelinkėtų sau laimingumo, netokštų, kad jo pradėdamasis darbas gerai nusisektų ir atneštų naują jam pačiam ar kam kitam. Ar žmogus, darantis tokią pradžią, apgalvoja gerai, ar žino savo pradėdamo darbo naudingumą, ar ne, tai jau kitas klausimas. Gana to, kad jis daro pradžią, turėdamas gerus norus, turėdamas mintyje, kad jis daro pradžią gero darbo, kurio pasisekimui, linki gerumo.

Mes-gi, palydėję Senojuosius Metus ir apvertinę jų gerus ir blogus palikimus, einame prie pradžios Naujų, 1917 Metų. Pradedami Naujuosius Metus, negalime nieko spręsti, ar jie bus mums naudingi, ar blėdingi. Apie šiu Naujų Metų pasitaravimus, apie pasisekimus ar nepasisekimus, dabar nieko negalima spėti, nes viskas priklausys nuo mūsų pačių, priklausys nuo to, ar mes veiksime savo darbus gerai juos apgalvoję ir permatydami jų vertę iš anksto, ar veiksime tik iš nuobodumo, nepaisėdami, ar iš mūs darbo bus kokia nauda, ar ne. Vienok, stodami prie pradžios Naujų Metų, prie pradžios savo darbų, pradėdami su šiais metais, mes privalome linkėti sau kuogeriausių pasekmių, kuogeriausių vaisių iš savo visų darbų, kuriuos prieš gerų norų veiksime šiais metais.

Pirmiausia privalome linkėti savo Tėvynei Lietuvai, kad ji šiais metais pasiliuosuotų iš svetimų vergijos, pasiliuosuotų iš savo nelaisvės rėžėjų, kurie ją kankina ir varžo, pasiliuosuotų iš kankynių ir taptų laisva.

Turime linkėti savo nelaimingiems broliams, kurie šiandien tėvynėje kencia vargą ir badą, kad jie šiais metais pasiliuosuotų iš savo nelaimingojo likimo globos ir susilauktų šviesios dienos saulės užtekėjimo, kuri juos suramintų, atgaivintų jų nuo vargo sustingusias sielas ir nuvestų prie laisvės, kuria galėtų džiaugtis per ilgus metus savo gyvenimo.

Kad žiaurusis Marsas paleistų savo pagiežos kalaviją ir tuomi paliautų kankinęs žmones, kurių kraujo upeliai jau prisipildė ir kurio aukomis tapo daugybė mūsų brolių lietuvių. Kad tie mūsų broliai, lietuviai, kurie šiandien kankinami karės laukuose, tie, kurie sugrįžti kalėjimuose, ir tie, kurie vokiečių, rusų ir austrų nelaisvėje yra kankinami, žuromi ir badu marinami, šiais metais, kuogeriausia taptų paliausuoti ir kad grįžtų į laisvą Lietuvą, savo tėvynę.

Kad mūsų broliai — išeiviai, inteligentai, profesionalai ir amatininkai, kurie dėl šokių ar tokių kliučių yra iškeliavę į svetimas šalis, šiais metais galėtų liuosai, su noru, grįžti į tėvynę ir ten tarnauti saviems, savo šalyje, namie, vieton bastytis sveturių ir ilgėtis savo krašto.

Kad tarpe mūsų brolių išeivių, ypač čia Amerikoje, išnyktų nesutikimai, prasme-gių fanatizmas, judymasis

vienu kitais, o to vieton, kad užviešpatautų sutikimas, meilė ir vienybė, kurio je tik yra galė ir išganymas.

Kad visos sriovės užmirstų savo ypato reikalus, išsizadėtų savo vienpusiškumą, ir paspaudę rankas vieni kitų, stotų prie bendro, vienybės darbo, kuris šiandien mums reikalingas atstatymui mūsų tautiškojo gyvenimo, kurį per metų eilės griovė ir ardė mūsų svetimieji priešai, o mes tik piktinomėsi to griaujamo mūsų gyvenimo griuvėsiais ir jų apsaugojimui nieko neveikėme.

Kad laukiamasis suvažiavimas, kurs įvyks už savaitės, nusisektų kuopasekmingiausia, suvienydamas mūsų spēkas, kurias blogo noro žmonės ikišiol skaldė ir silpnino, geizdami vien ypatingos naudos ir tuščios garbės. Kad šis suvažiavimas padėtų tvirtus pamatus mūsų atečiai, mūsų visuomenės kasdieniniam gyvenimui, kurių reikalauja mūsų ateitis.

Kad iš mūsų tarpo išnyktų nesutikimai, vaidai, barniai, polemikos ir visi partijų buvimo, kurie ikišiol buvo mūsų visuomeniškame gyvenime nepakenčiamais, kurie mūsų gyvenimą dardė, griovė ir mūs silpnutes spēkas skaldė ir silpnino be jokio pasigallėjimo.

Kad mūsų spauda išsivystytų iš savo partijųškumo ir nemandagumo vystiklų, kuriais ji ikišiol pati save varžė ir dėl to suvaržymo, lyg dieglių varstoma, savo klyksmais, sensacijomis, nepamatuotais skandalais, be jokio apgalvojimo, be jokio atsivėlgimo į mandagumą ir žmoniškumą, vieton liaudų auklėti, jų slopinimo, vieton tobulinti, demoralizavo, vieton visuomenės dirvon sėti atečiai gerą ir naudingą sėklą, kurios vaisiais liaudis galėtų maitintis kaip sveiku maistu, sėjo nuodingus kukalius ir bergždžiasias dirses, kurios liaudžiai teikė ne sveiką maistą, bet nepakenčiamą dvoką. Tad, tegul šiais metais virsta geru pusėn, nešdama mūsų išalintai liaudžiai naudą, sveiką maistą, ir pati tegul auga ir stiprėja.

Kad mūsų veikėjai, kurie jau nuilse dėl daugybės savo darbų, ir tie, kurie ikišiol veikė nevisai pageidaujamus darbus, kad visi sustiprėtų išmintyje ir dvasioje, ir kad su nauja energija išeitų į mūsų viešąjį gyvenimą, pradėdami bendrą darbą, naudingą mūsų tautai, mūsų atečiai, kurios laukiamo su didele vilčia ir tikimėsi sulaukti šviesių dienų, kurios saldintų mūsų viešąjį gyvenimą ir gaivintų gerus norus, ir vėsty prie atsikimo pageidaujamų tikslų.

Kad mūsų jaunimas, kurio didelis nušimtis gyvuoją vien tik savo jaunystės vėjais ir yra lietuviais tik iš kalbos, kad susiprastų ir arčiaus prisiglaudę prie mūsų visuomenišką kuno, pajustų savyje reikalingumą arčiaus prisirišti prie lietuvių, prie tautos meilės ir gaivinimo, kad pamatytų reikalingumą jaunų, naujų darbininkų, ir senesniųjų veikėjų eilėms kas kart labiau retėjant, pamatytų reikala ir patiems į anų eiles stoti ir veikti naudai ir labui mūsų tautos, mūsų visuomenės, stiprinant savo įjėgas ir dirbant savo atečiai.

Kad mūsų draugijos, bendrovės ir pramonės, turėtų kuogeriausius pasisekimus ir kad be svetimų ir savo skriaudos, taptų turtingomis nariais ir finansais ir tuomi galėtų pasidžiaugti šiais metais.

Kad mūsų visi fondai, kurie yra įsikūrę su tikslu nešti pašėpą savo tėvynei, ar nuveikti didelius darbus jos laisvei, surinktų milžiniškas sumas pinigų ir tuos sunaudotų tikram tikslui, o ne laikytų savo pinigynę, be jokios naudos, kuomet tie pinigai yra sudėti žmonių su gallestingomis širdimis, kurių paskatinti, davė aukas, kad kuogrečiausia suteikti pašėpą badaujančioms savo broliams.

Kad mūsų broliai, profesionalai, amatininkai ir paprasti darbininkai, būtų sveiki, ramūs ir turėtų gerus pasisekimus šiais metais, kuriems pasitarnaujant, galėtų teisingai dirbdami, be skraudos, uždirbti daug pinigų, kad gale šių metų galėtų pasidžiaugti savo metiniu trusu ir laimingai keliauti į laisvą Lietuvą, su tikslu ten būti naudingais savo tėvynei ir turėti sau didelę naudą.

Kad mūsų laikraščiai sušilauktų šimtus tukstančių naujų skaitytojų, daug išmintingų, gabių ir teisingų sądarbininkų, su kurių pagalba galėtų savo skaitytojams nešti didelę naudą.

Kad visi lietuviai imtųsi prie skaitymo laikraščių ir knygų su didžiausiu noru, teip, kad šiais metais neliktų nė vieno tokio, kurs neskaitytų vieno ar dviejų laikraščių, kurie neša kiekvienam didelę naudą.

Butų galima dar daug ko linkėti, bet tegul tik šitie keli linkėjimai išsipildo šiais metais, tad bus me gera laimingais. Užteks. Dabar, visi prie darbo!

Kelmelis.

Bukime gelbėtojai nukentėjusių nuo karės.

Ikišiol panaudojome visokias progas, kad tik daugiau surinkus pinigų dėl karės nukentėjusiems Lietuvoje. Rinkome pinigiskas aukas prakalbose, vestuvėse ir krikštynose, bet visur buvo aukos mažos ir tomis negalime susilyginti su kitomis tautomis, kurios rinko aukas tam pačiam tikslui. Mės daugiausia surinkome aukų, tai rengdami prakalbas. Bet žiurint į prakalbų vertę, parodo, kad iš to mažai nauda, dėlto, kad pačios prakalbos per daug apsieina. Kalbėtojai reikia kvesti gana iš toli. Salės nusamdytas, apskelbimai ir kitos išlaidos, daugiau kaštuoja, negu duoda pelno nukentėjusiems dėl karės.

Pastaraisiais laikais, pasirodė, kad jau pas Clevelando lietuvių yra atsilemęs noras aukant nukentėjusiems dėl karės. Ir be abejonės. Kurie aukauja, tai ir aukauja visada; bet tokių aukautojų yra mažai, nes didesnė dalis yra tokių, kurie nieko ne aukauja; tar tuom toki žmonės nieko nėra palikę Lietuvoje ir jiems badauolių šelpimas nė kiek nerūpi.

Broliai ir sesės! Jie... gėmė... stingo... pasišven... tuose.

Metus, stokime su nauju atgimimu, su nauja energija. Mums dabar yra svarbiausi laikai, kurių niekad tokių neturėjome. Mūsų žmonės, mūsų šali, tėvynė — Lietuvą — jau visas pasaulis žino, tik reikia patiemis lietuviams daugiau prie vienybės ir naudingo darbo imtis. Dabar yra svarbus dalykas tai gelbėti savo brolius, badą kenciančius Lietuvoje, tas gelbėjimas neturi būti kokios dalelės lietuvių, bet visų.

Clevelande yra susitvėrus draugija po vardu Lietuvių Nukentėjusių Draugija, kuri kviečia visus lietuvius risti prie tos draugijos, be skirtumo: vyrai, moters, mergaitės ir vaikaičiai. Mokėstį gali pasirinkti nuo 5c. ir gali mokėti nors ir \$10 per mėnesį. Taigi, jei mės mokėtume į tokią draugiją visą, kad ir po 10c., tai mės sumokėtume didelius pinigų, bet jei tik dalelė, tai kad ir po \$10 mokėtų, tai vis bus mažai ir maža nauda.

Pinigus minėta draugija siųs į Lietuvą, be jokių fondų tarpininkystės. Dėlto mės teip darome, kad nekuriame žmonės sako, kad fondai neatsakančiai pinigų išsiunčia į Lietuvą, perligai užlaikydami pinigų savo išduose.

Draugija laiko susirinkimus serėdos vakarais, kiekvieno mėnesio, trečiojo savaitėje, Žvaigždės salėje, po No. 2047 Hamilton ave.

K. Aksomaitis.

Raudonas Kryžius ir "Lietuvių Diena".

Centralinio Komiteto posėdyje, atsibuvusiame 30 d. Lapkričio, išrinkta p. Lopatta ir kun. Bartuška važiuoti Washingtoną prie Raud. Kryžiaus, kad susitarus su juom pasiųsti Lietuvon per Švedų-Lietuvių komitetą Švedijoje \$50,000. Globai \$2,000 ir Lithuanai \$10,000. Mudu nuvažiavome Washingtoną 12 d. Gruodžio ir padirbėję Raudonam Kryžiui išstą dieną, priėmome prie sekancijų rezultatus. Paaikėjo, kad Raud. Kryžius turi keblumų, kaslink Švedų-Lietuvių komiteto, Centralinio Vilniaus komiteto ir išpradžių turėjęs šiek-tiek neaiškumų su Lithuania. Šie visi Raudonojo Kryžiaus dvejotimai, paėjo iš denunciacijų iš pusės p. Gugio. Šelpimo Fondo pirmininko. P. Gugis laiške, kurį mačiau Raudonam Jame Kryžiui, denuncijuoja Švedų-Lietuvių komitetą R. Kr., kaip p. Yčo padarą ir kaip toki, kuris nieko ne nuveikė ir neturįs lietuvių visuomenės užsitikėjimo. Skundžia p. Gugis ir Vilniaus komitetą nukentėjusiems dėl karės slėpti, kaip pirkinėjantį žemę, palikantį mokyklas ir neduodantį duonos badaujančioms. Tam pačiam laiške giria tiek galėdamas Tiesų ir Agromijos draugiją, kuri, anot ano pono, turi visišką kreditą pas vokiečių valdžią, ir kurių narys (aš pri-gursiu, ponas Jonas Vilei-šis pirmininkas) pasodintas pat vokiečių valdžios.

Bet tiek... kas!

Algimasis yra dau-
au, negu neskanus daly-
kas. O juo labiau nevertėtų
peikti tą draugiją, kurioje
išvien ikišio visgi sugyveno
visų partijų žmonės ir dar-
bavosi pasekmingai Lietu-
vos labui. Ar-gi p. Gugis
yra toks naivus žmogus,
kad jis skųsdamas Centra-
linį Vilniaus Komitetą (šis
vardas ne oficialis) manė,
kad Raudonasis Kryžius pa-
siųs visus pinigų, surink-
tus lietuvių dienoje Agrono-
mijos ir tiesą draugijai? P.
Gugis turi tiesą simpatizuo-
ti daugiau Agronomijos
draugijai, negu kuriai nors
kitai, bet neturi tiesos šmei-
žti Vilniaus lietuvių komi-
teto, kurs nenupirko nė vie-
no margo žemės, nes užim-
toje Lietuvoje vokiečių val-
džia, dėl labai suprantamų
motyvų, nevelina niekam
pirkti žemės. Teisybė, kad
lietuvių komitetas N. dėl k.
šelpo savo lėšomis užlaiko
keliatą tukstančių našlai-
čių, juos rėdo, valgydina ir
mokina (net socialistas Bi-
ržiška neatsisako jų moky-
ti). To pavydi minimam ko-
mitetui p. Gugis. Matyt ne
kokią širdį turi p. Gugis,
kad pavydi našlaiciams ku-
dikėliams Lietuvos vilčiai,
kasnio duonutės ir žinių
pluošto. Siuomi turui prane-
šti p. Gugiui, kad ir socia-
listai, kurie priguli prie
Agronomijos draugijos, ga-
vė nuo Administratoriaus
Michalkevičiaus 8000 rublių,
uždėjo vieną ar porą moky-
klų. Teip man kalbėjo vie-
nas Vilniaus socialistas. Ir
niekas negali peikti sociali-
stų pastangų mokyti ir la-
vinti vaikus. Iš p. Gugio
skundo aiškiai matyti, kad
jo paminta ir sugėdinta do-
ros taisyklė: — Negeisk ar-
timui to, ko pats sau nenori.
Juk ir p. Gugis nenorė-
ti bemokslų — idiotų likti.
Kas būtų iš Lietuvos vaiki-
suzvėrėjusių — nemokančių
nė skaityti, nė rašyti? Jei-
gu teip, tai kam reikėjo
krakodiliaus asaras lieti ir
skusti Raud. Kryžiui lietu-
vių pastangas našlaiciams vai-
kelius mokyti? Naminius
reikalus ir vaidus negražu
išvilkoti prieš svetimačius;
kad p. Gugis būtų išjęs
tautišką lietuvių mokyklą,
butų gal nepasielges teip
netaktiškai akcise svetim-
taučiu.

P. Gugis nieko nežinąs a-
pie Lietuvą? Keista. Tas
žmogus turbūt neskaito nė
lietuvių laikraščių, kuriuose
labai apščiai buvo žinių a-
pie Lietuvos veikimą. Ga-
liu jam priminti, kad minė-
toji draugija užsiima išimti-
nai lietuvių nelaisvių (Vo-
kietijoje ir Austrijoje) šel-
pimu. P. Gugis, denuncijuodamas
Lietuvos komitetus, gal
teisintis, sakydamas,
kad p. Šliupas, denuncijavęs
juos. Dr. Šliupo incidentą
su socialistais svarstė Cent-
ralis Komitetas ir išnešė re-
zoliuciją, kad p. Daktratas
privalo pagarsinti laikra-
čiuose iduotą Raud. Kryžiui
raportą. Pamatysime, kiek
teisybės buvo socialistų kly-
ksmuose, ir kaip išrodys p.
Šliupo minima denunciacija.
Daleidus, kad ištikro p.
Šliupas būtų netaktiškai pa-
sielgęs, argi toji jo klaida
duoda tiesą p. Gugiui daryti
dar didesnę klaidą, užsimi-
nėti nereikalingais ir neš-
variais skundais? Reikėjo
gry priūdinti, kad jti-
nus Raudonajį Kryžių vi-
minėtų komitetų gerume.
P. Gugis, kuris nesup-
ra, Raudonajį Kryžių vi-
minėtų komitetų gerume.

pasiųsti Stockholman tele-
gramą vardu Lietuvių-Sve-
dų komiteto, užklausan-
t, ar galėtų duoti gvaranciją,
kad prisiųstus pinigus įteiks
Vilniaus komitetui. Gavęs
žinią, Raud. Kryžius tele-
gramu pasiųs ant jų rankų
\$50,000. Skunde Gugis va-
dina savo partiją ne socia-
listų partija (mat gėdis ir
kro vardo), bet progresyve
visuomene. Bet dar keis-
čiau tai pavadinimas Natio-
nal Relief Committee to ko-
miteto, kurs dirbo šale Cen-
trinio komiteto. Paprastai
jų agitatoriai ir laikrašti-
ninkai, tautos ir tautinių
idealų vengia ir juos pa-
juokia, bet kuomet prisil-
dengė tautybės vardu gali
pasipiginauti, tai jie grei-
čiau net už tikrus tautininkus
tuo vardo griebiasi. Ne-
gražu būti nelogiškais ir
veidmainiais!

Nedoriąsiu pasielgimu
bus pasinaudojimas Centra-
linio komiteto įgaliojimu,
kad parinkti savo komitetui
pinigų. Ištikro! mums be-
dirbant Raudonamjame Kry-
žiuje, paaiškėjo, kad neku-
riose vietose, kur išsiųsta
C. K. įgaliojimai ir dirbta
vardan Centralinio Komite-
to, surinkti pinigai pasiūsta
Selp. Fondo — komiteto
naudai. Matyti, kad žmoge-
liai buvo apgauti ir suvad-
žioti nedorų žmonių, tų ko-
lionijų. Reikalui atsitiks
C. Komitetas, galės duoti
prirodymų. Tokiu budu so-
cialistai pelnė arti \$3,000.

Gi pinigų, kuriuos surin-
ko savo įiegomis, be tauti-
ninkų ir katalikų pagelbos,
pasiėmė matyti ir Selpimo
Fonda, nes Raudonojo Kry-
žiaus atskaitoje neteko
mums tų pinigų matyti. Žin-
geidū, ar jie tai pagarsys
savo laikraščiuose visus su-
rinktus lietuvių dienoje pi-
nigų ir ar nurodys visuo-
menei, kur jie mano juos pa-
dėti! Kiek mes žinome, Selp.
fondas nesiskubina surink-
tų pinigų siųsti badajan-
tims broliams Lietuvoje.

Iš R. Kryžiaus raporto
matyti, kad daugelis lietu-
vių kolonijų dar neprisiri-
tė čekių, nė R. Kryžiui, nė
Liberty National Bank New
Yorke, nė Centraliniam lietu-
vių komitetui. Vertėtų
pasiskubinti. Raudonojo
Kryžiaus vardu atėjo arti
\$75,000. Smulkias žinias pa-
garsins C. Kom. sekretari-
jatas.

Pabaigę su Raud. Kryži-
mi, neujom pas vokiečių ir
rusų ambasadorius; rusų
ambasadoriaus prašėme,
kad įakytų New Yorko
konsuliui prispausti ante-
paušas ant siunčiamų Lie-
tuvon drabužių. Ambasado-
rius prašė parašyti jam de-
talai, kas manoma siųsti,
kiek, nuo ko, ir kur. Tuo-
met jis apsiėmė telegrafuo-
ti savo valdžiai Petrogra-
dan, užklausan-
t, ar neturi ką nors priešingo prieš
tą lietuvių sumanymą. Ga-
vęs žinią iš Petrogrado,
ambasadorius apsiėmė pra-
nešti C. komitetui. Vokiečių
ambasadoriui įdaviau var-
dus nekurių norinčių va-
žuoti Lietuvoje. Iš viso įda-
visu 13 vardų. Dauguma iš
jų merginos, arba Amerikos
piličiai. 4 paėmiau rusų pi-
liečius. Negalėjau pasinau-
doti nekurių kandidatų no-
rais, nes pasirodė iš laiš-
kų, kad visiškai nemoka lietu-
vių kalbos, arba, kad nėra
baigę jokios mokyklos. Dau-
guma kandidatų klausė ma-
nės laiškuose, kokia yra gy-
vybės gvarancija Vokietij-
oje. Siuomi turui pranešti,

kad vokiečiai, jeigu sutiks
įsileisti mokytojus ir dak-
tarus Lietuvon, tai žinomas
daiktas, kad gvarantuos ir
gyvybę, jeigu minimos ypa-
tos neprasikals kuom nors
militarei valdžiai, bei viet-
niems įstatymams. Tinka-
mų Lietuvos kandidatų ke-
lionės lėšas apsiima apmo-
kėti Tautos Fondas. Moky-
tojams algas, žinomas daik-
tas, apmokės Lietuvos vie-
tiniai komitetai. Lietuvių
mokytojų ir daktarų reika-
lingumą Lietuvoje gali sup-
rasti visi, kuomet gausime
formalį iš Berlyno ir Lie-
tuvos leidimą, galėsime pa-
siųsti tėvynės ir daugiau
mokytojų, nes begalo didė-
liu jų ten trūkumas. Lenkai
baigia lenkinti Vilniaus ir
Gardino gubernijas. Esama
atsitikimų, kad patįs lietu-
viai nekuriuose vietose dirba
lenkų darbą. Lai lietuviai
mokytojai atsimeina, kad sy-
kį sulenkintas kraštas, šim-
tą kartų sunkiau atlenkinti.

Lietuviai mokytojai! Ren-
kitės į didelį tautos darbą.
Po karės mes juk neįsilei-
sime svetimačių mokyto-
jų Lietuvon. Gali važiuoti
visi čia gimę lietuviai, kurie
pabaigę nors 8 skyr. viešų
bei privatinų mokyklų, ge-
rai žinant ir rašanti lietu-
vių kalbą. Gali važiuoti Lie-
tuvon tie mokytojai, kurie
Lietuvoje yra pabaigę mo-
kytojų seminarijas, arba 4
gimnazijos klesas. Rengki-
tės tad Lietuvon, nes ga-
limas daiktas, kad sulauksi-
me prielankaus vokiečių val-
džios atsakymo iš Berlyno.

Kun. Dr. V. Bartuška.

Raštų apžvalga.

(Tąsa)

gais, biskį nutrušėjusiais
plaukais, bet nė veido, nė
rankų neturi. Tarpe savęs
įsispraudę vandeninių au-
galų vainiką, kurs nežinia
kokia galybė ten tarp jų lai-
kosi. Prie krašto vainiko iš-
kišta lyg briauna baltos to-
rieklos, nuo kurios augstyn
eina trys tamsūs stulpai, ku-
rie išrodo lyg Vokietijos ere-
lis. Galbut čia norėta pada-
ryti spindulius, tik nedasip-
rotėta, kad spinduliai negali
buti juodi. Nevisiems pieš-
ėjais, mat, galima buti, nes
ne užtenka paėmus plunks-
ną ir ją sumozoti sklypą po
piero, bet reikia ir mintį
turėti, o tos čia piešėjui sto-
kavo labai daug, ir to nė iš-
teisinis nė tos septynių au-
gždės, kasžinkam pakabin-
tos apie tų dviejų šmėklų
galvas. Vidurinei technikai
irgi pasigailėta truso, nes
skiltis paliktos be atskyri-
mo rūlėmis, kas puslapius
labai sudarko lygiai kaip
antgalvių neatskyrimas tam
reikalingomis "rūlėmis".

Technikos stebuklai. Su-
lietuvinio J. A. Chmieliaus
kas, išleido TMD. Puslapių
142, prekė nepažymėta.

Yra tai knygelė, TMD. iš-
leista 24 iš eilės. Ji suside-
da iš dviejų dalių, kur ap-
rašoma apie įvairius mecha-
nizmus, kaip knygelėje pa-
sakyta, padaryta apžvalga
pasisekimų, žmonių įgytų
ore, žemės ir vandens užka-
riavime. Skaitymai yra pa-
aikiškinti iliustracijomis. Yra
tai naudinga knygelė, ypač
tiems lietuviams, kurie nė-
ra skaitę svetimoje kalbose
apie tokius dalykus, kurie
šioje knygelėje aprašomi.

Knygelės kalba ir rašyba
pusėtinai gera. Technika
gerai, tik viršelio išmargi-
nimas bjaurus, panašus ci-

gonų dvikartei. Tai viena-
tinė klišutis šitos knygelės
kuriai vienok kiekvienam
partartina įgyti ir perskaity-
ti. Ji yra duodama dykai
TMD. nariams.

Laikraszcio "Saulės" ka-
lendorius ant meto 1917.
Laida W. D. Boczkowski
Co., Mahanoy City, Pa.

Kalendorius yra panašus
lenkiškam kalendoriui "Ka-
lendarz Maryjanski", didelio
formato, su priedais, sien-
niu ir kišeniniu kalendo-
rium. Puslapių 64. Rodosi
tai yra dovana "Saulės"
skaitytojams.

Šitas kalendorius skiriasi
nuo pirmiaus išleisto kalen-
doriu tuo, kad "Saulė"
jau nevadinama gazieta, bet
laikraštis. Šiaip viskas "se-
nokiškai" Rašyba, kalba ir
tarmė, grynai savotiška.

Lokis, lietuvių legenda.
Pagal P. Merimee vertė L.
Juras. Spauda Naujienų,
Chicago, Ill. Puslapių 80,
prekė nepažymėta.

Šioje knygutėje legendi-
škai klišudoma lietuvių kal-
ba, poezija ir tt. Trumpai
sakant, knygutė yra nekalto
turinio. Kalba jos vertėjo
vartojama pusėtinai gera,
stilius geras ir todėl lengvai
skaitomas. Iš techniškos pu-
sės galima patėmyti: Ant
viršelio antgalvis sustaty-
tas netikusiomis raidėmis,
dargi pusė viršelio yra nuo-
gu. Kraštai knygutės per-
daug nurėžti. Pradžioje per-
daug pridėta tuščių pusla-
pių, kuomet pabaigoje nėra
vieno. Teipgi skaitymas
prasideda be jokio antgal-
vio. Popiera knygutės gana
gera ir spauda aiški. Kny-
gutę patartina kiekvienam
nusipirkti ir perskaityti.

Socializmo minties blaivu-
mas. Parašė J. Spargo, ver-
tė A. Lalis. Kraštai ir spa-
uda Naujienų bendrovės. Pu-
slapių 230, prekė nepažy-
mėta.

Yra tai diktoka knygelė,
kurioje telpa pluoštas lai-
škų, autorius rašytų darbi-
ninku Jonatui, Pittsburg.
Ar tas darbininkas Jonatas
suprato tų laiškų mintį, ku-
ria autorius dalinosi su
juom, tai yra kitas klausi-
mas. Užtenka pažymėti, kad
knygelė jokiū būdu negali
buti sulyginta su knygelė-
mis, parašytomis "lietuvi-
sų socialistų", kurių reka-
jama prieš mėnulį ir jam
grumojama botagu, kaip
brošiurukėse, teip ir jų lai-
kraščiuose. Šioje knygelėje
autorius šaltai ir rimtai kal-
ba apie socializmo tikslą ir
Jonatui aiškinama jo prin-
cipai. Čia nėra bjauruojama
nė tautos, nė ypatos. Žo-
diu sakant, knygelė yra svei-
ko turinio.

Rašyboje vertėjo varto-
jama dar seniaus priimti
įpratimai, kurių prisilai-
kant, rašoma socializmas,
vieton socializmas, bjaurus,
vieton bjaurus ir teip to-
liau. Vienok vertėjo manda-
gus pasiaiškinimas tas klai-
das išteisina. Šiaip verti-
šoma apie įvairius mecha-
nizmus, kaip knygelėje pa-
sakyta, padaryta apžvalga
pasisekimų, žmonių įgytų
ore, žemės ir vandens užka-
riavime. Skaitymai yra pa-
aikiškinti iliustracijomis. Yra
tai naudinga knygelė, ypač
tiems lietuviams, kurie nė-
ra skaitę svetimoje kalbose
apie tokius dalykus, kurie
šioje knygelėje aprašomi.

Knygelės kalba ir rašyba
pusėtinai gera. Technika
gerai, tik viršelio išmargi-
nimas bjaurus, panašus ci-
(Toliaus bus)

Nedėdienio Pasiskaitymai

Dėdulė.

Plaukai ir žmonių rasa.

Pasakoja mokslo vyrai,
kurie užsiima tyrinėjimais
prieštoringų gyvūnų lie-
kanomis, kad seniausius mušų
pratėviai buvo gauruoti, ar-
ba apaugę plaukais. Plau-
kai, kuriuos šių dienų žmo-
nės turi, yra tikties liekano-
mis labai senų laikų. Šia-
dien plaukai mažai reikalin-
gi žmogui, net ir beždžionei,
kuri visu kuno sudėjimu y-
ra labai artima žmogui.
Vienok negalima užtikrin-
ti, kad ir seniausius gyvūnai,
kurie savo panašumu buvo
žmogui artimi, būtų turėję
plaukų daugiau už tų gady-
nių žmogų. Mes tą ir patįs
matome iš pereinų gadynių
paveikslų ir stovylių, kad
akmens perijoduose žmonės
nebuvo plaukais apaugę la-
biau negu kad mes, šiadien.
Seniausios Egipto mumijos
turi normaliai savo ku-
nus pridengtus plaukais
kaip ir mes. Jų plaukų su-
dėjimas ir parva lyginasi
musų plaukams.

Vienok nesiginant į ki-
tokius dalykus, yra gana
akvyu patėmijimu, kaip ty-
rinėjimai parodo, kad kiek-
viena žmonių rasa turi ki-
tokį plaukų sudėjimą. Pa-
veizdan galime paimti ketu-
ris galvų tipus. Juodoji
žmonių rasa turi plaukus,
panašius vilnoms, o plaukų
stagarai yra apvalūs elipsi-
ški. Toki plaukai neturi vi-
duje savęs skyelės ir neru-
dyja. Geltonosios rasos žmo-
nės turi plaukus tiesius, il-
gus ir juodus. Viduje yra
aiški skyelė, pilna rudžių.
Europiškos rasos žmonės
arba baltveidžiai, turi plau-
kus švelnius, lygius, minkš-
tus, įvairių parvų. Plaukai
yra apvali ir turi skyelės,
bet skyelėse nėra rudžių.
Ketvirtojo tipo galvos plau-
kai tai garbiniuoti, kuriuos
patėmyti vien pas Australi-
jos gyventojus, Nubikus ir
kitos rasos žmones.

Pas baltveidžius arba Eu-
ropos žmones, vilniniai plau-
kai, pradedant juodais, įvai-
rios parvos eina iki šviesių
ir kuom toliau į šiaurę,
tuom žmonių plaukai yra
šviesesni. Iš geltonosios ra-
sos žmonių turi mažiausia
plaukų australai, o Tasma-
nijos žmonės, daugiausia.
Pas Europos rasų žmones,
kurių plaukai yra švelnus,
moterims plaukai auga
daug ilgesni negu vyrams,
o pas kitas rasas, kurių
žmonių plaukai yra ploni ir
tankūs (Afrikos gyvento-
jai), arba teip sakant vilni-
niai plaukai, tarpe vyrų ir
moterių plaukų augimo i-
lgi, nėra jokio skirtumo.
Kokia nors paslaptis turi
buti žmonių istorijoje, kad
žmogui panašiausias gyvu-
nas beždžionė, gyvena tose
šalyse, kuriose gyvena žmo-
nės, turinti vilninius plau-
kus, ot, sakysime — neg-
rai. O vienok beždžionių
plaukai nėra panašūs į
plaukus toje šalyje gyve-
nantių žmonių, bet panašūs
į plaukus Europos žmonių.

Tipai plaukų vilninių, pa-
kulinių (baltveidžių) ir sta-
garinių (aziatų) antrame
skyruije galima atskirti vie-
nus nuo kitų diometriškai,
ant kiek galint, kalbant, a-
pie mechaniską jų sudėji-
mą. Vilniniai ir garbiniuoti
plaukai yra plokšti ir todėl

jie raitosi, o prie plokštu-
mo dar prisideda ir jų plo-
numas, tad auga trumpi,
nes neturi užtekčiai spė-
kų, kurių reikalauja ilgio
augimas. Vilniniai arba pa-
kuliniai plaukai yra apva-
lyūs. Apvalumas neleidžia
jiems garbiniuotis ir todėl
auga kiek ilgesni. Tiesus ar
ba stagariniai plaukai yra
irgi apvalūs, kas irgi nelei-
džia jiems garbiniuotis, bet
dėl rudžių plokščios sky-
lelės jie auga ilgi. Tarpe
Amerikos indijonų, kurie
priskaitomi prie geltonosios
rasos, tyrinėjant, surasta
plaukų net iki 9 pėdų ilgio.

Kodėl Europos moterių
plaukai auga daug ilgesni
negu vyrų, mokslas ikišiol
priežasčių nesurado. Mato-
ma vienok, kad civilizacija
ant plaukų augimo nieko
neveikia, nes suradus prieš-
istoriškias stovyklas Ispa-
nijoje, pasirodo, kad ir prie-
istoriškose gadyneje mote-
rių plaukai augo daug ilge-
si negu vyrų. Protavi-
mams, kad plaukų ilgumas
paeina nuo proto išsivysty-
mo, kaslink ko net ir prie-
žodžių esama "ilgas plau-
kas, trumpas razumas", mo-
kslas ikišiol nepritaria,
nors apie tai nieko nesako.

Atgal grįžus, reikia dar
kartą priminti, kad mokslo
vyrai nors ir sako, kad toli-
mi musų pratėviai buvo
daug plaukuotesni negu
mes, tai vienok, kaip iška-
samos likanos teip ir prieš-
istoriški piešiniai nieko pa-
našaus neparodo, bet atbu-
lai, liudija, kad ir priešisto-
riškoje gadyneje žmonės ne-
turėjo daugiau plaukų kaip
kad šiadieninės gadynės
žmonės.

Zvėrių sumanumas.

Profesorius Watson darė
beždžionių tyrinėjimus. Jis
tyrinėjo beždžiones, kurios
yra toliausiame panašume
į žmogų. Apie žmogui arty-
mesnes beždžiones, kurios
yra vadinamos Antropoida-
linėmis, kiekvienam yra ži-
noma, jog jos yra manda-
giais žmonių pamėgdžioto-
jai. Bet prof. Watsono ty-
rinėjimai yra surišti su be-
ždžionėmis žemesnės ru-
šies, kurios instiktai ir bu-
das yra labai nutolęs nuo
žmogaus. Watsonas pavadė
toms beždžionėms atidarinė-
jimą įvairių skrynių ir du-
rių, uždarytų pagal kompli-
kuotos sistemos, visus užra-
ktus uždengus skura ir ap-
sukus dratais. Beždžionės
vienok be didelių galvasu-
kių visus tokius užraktus
atidarė su pastebėtinu ga-
bumu.

Profesorius Watson patė-
mijo, kad beždžionės atkrei-
pia ypatingą atydą į bent
kokį girdimą balsą, o ypač
greitai patėmija sudavimą
kuom nors į stalą, nes stai-
gas, lyg nusigąsta ir atydziai
dairydamos aplink, klausosi
lyg maži vaikai. Teipgi la-
bai atydziai klausosi bubno
ar kokio kitokio muzikališ-
ko instrumento.

Tula beždžionė, Pietinėj
Amerikoje vadinama Saki,
kuri turi veidą nekaip ki-
tarinių (baltveidžių) ir sta-
garinių (aziatų) antrame
skyruije galima atskirti vie-
nus nuo kitų diometriškai,
ant kiek galint, kalbant, a-
pie mechaniską jų sudėji-
mą. Vilniniai ir garbiniuoti
plaukai yra plokšti ir todėl

kus sau proga, patikėjus,
jog niekas jos nemato, pa-
sivogė nuo stalo vieną šauk-
štą ir jį nusinešus į kitą ka-
mbarį, žaidė, mėgindama
šaukštą priversti galu sto-
vėti ant stalo. Žaidė kaip
mažas vaikas. Beždžionės
teip kaip maži vaikai, mėg-
sta kuom nors kietu mušti
į stalą. Viena beždžionė, Ce-
bus veislės, pasivogusi rie-
šutį, mušė juomi į stalą 150
kartų, pusvalandžio bėgyje.
Profesorius Watson tēmijo,
norėdamas persitikrinti, ku-
rią ranką beždžionė varto-
ja veikimui, kairę, ar deš-
inę. Žmogus, kaip jau mes
žinoma, daugiausia vaduo-
jasi dešiniąja ranka. No-
rint persitikrinti, iš vieno
šono beždžionės pastatyta
saldainių, iš kitos, kartū-
mynų. Paprastai beždžionės
mėgsta saldumynus. Iš še-
šių beždžionių, prie saldumy-
nų siekė viena dešinia, dvi
kairiaja, o visos kitos,
abiem rankom. Tad aišku,
kad beždžionės daugiausia
vaduojasi kairiaja ranka.

Pas kitus žvėris patėmyta
tiek: Ežei, žvėrukai, kurie
savo kuną turi uždengę dy-
gliuotu kailiu, yra labai ga-
būs ir sumanūs, ko pirmiaus
nuo jų nebuvo tikėtasi. Y-
pač jie labai gabiai atskiria
spalvas; tame jie net žmo-
nes pralenkia.

Katės, dienos laiku nemo-
ka atskirti spalvas. Imant
varnas, patėmyta, kad pati-
nai yra daug mandagesni
negu pataitės. Profesorius
Metcalf iš Princetono, tik-
rina, kad žvėris daug dau-
giau pakencija karščio negu
šalčio. Patirta, kad žvėrių
nervų veikimas yra labai
jautrus, nes kraujo bėgioji-
mas labai greitai patėmija-
mas per odą, tuojuos po pa-
jutimui kokio nors skaus-
mo, vėliaus kraujo tempera-
tura mainosi: tai darosi ka-
rštesnis, tai vėl šaltesnis.

Darant filmas krutan-
ties paviekslams, imant
paveikslus nuo žvėrių, per-
sitikrinta, kodėl katė visuo-
met puola iš kokio bent au-
gštumo, ant kojų. Tą jos
daro todėl, kad jų gyvybės
svarba yra krutinėje ir gal-
voje, tad puolant žemyn,
jos visuomet saugojasi, kad
nesužeidus galvą ar kruti-
nę ir todėl visuomet jos
puola kojomis žemyn; per-
siversti puolant joms yra
labai lengva, nes turi stip-
rų ir minklų nugarkaulį.
Žmogui tas negalima, nes
žmogui vartytis ore nelei-
džia stiprumas nugarkaulio.
Profesorius Yerkes sako,
kad pelių patinai yra pik-
tesni ir žiauresni, bet kelių
ir laimikio suradimui patai-
tės yra daug gabesnės.

Nemokančią kalbėti pa-
pugą, uždarius kambaryje
su mokančia kalbėti papu-
ga, teip, kad žmogaus bal-
sas nebūtų girdimas, po ke-
lių dienų nemokančioji, pri-
siklausius mokančiosios, pra-
deda kalbėti, labai neaiškiai
veblendama, bet išgirdus
žmogaus balsą, greitai pra-
deda žodžius ištarti aiškiai.
Yra persitikrinta, kad pa-
puga išmoksta kalbėti nuo
kitos, mokančios, daug grei-
čiau negu nuo gabiausio
trenero. Gabi papuga grei-
tai išmoksta 50—100 žodžių,
garsaus juoko, kniaukimo
katės balsu ir švilpavimo.
Vokiškas šuva, Don veislės,
išmoksta ištarti aštuonis
žodžius, bet taria labai ne-
aiškiai. Girdėjimo jausmus
šuva turi tokius pat kaip
ir katė.

**Dručiausi virtuvēs j dai
ir irankiai.**

Dručiausiais virtuvės įdais yra variniai, kurie tinka virimui beveik visko, kas tik yra verdama. Išlaiko per keliolika, o kartais ir kelias dešimtis metų ir tai dar net tada galima juos parduoti už pusę prekės. Katilaičiai turi būti užlaikomi švariai ir po kiekvienam virinimui turi būti plytos skutenomis ar druska su actu šveičiami, nes teip nedarant, nuo virinimo, ypač rūgšties, yra labai pavojingu, kadangi varis, nešveičiant jį, gamina sąvyje nuodus. Neleistinu yra variniame katilaityje ilgai laikyti išvirtą viralą, bet išvirus, reikia kuogreičiausią perpilti į molinį ar parcelėninį įdą, ypač rūgštų viralą, nes kaip jau augščiau sakyta, laikyti viralą variniame ide, yra pavojingu.

Girtuoklystē ir moteris.

Girtuoklystė tarp vyrų yra labai išsiplatinusi. Bet yra ir tokie atsikimimai, kuriuose ir moters vyrams ne apsisleidžia, ne atsisako nuo gėrimo stiprių, svaiginančių gėrimų, nepaniekina net stiprios degtinės. Kiekvienam yra žinoma, kad girtuoklystė neša žmonėms bėdę ir daug jau rašyta ir kalbėta, ar moterims dera pratintis prie gėrimo svaiginančių gėrimų. Girtuoklystė, kaip tarpe vyrų, taip ir tarpe moterų turėtų būti pasmerкта.

Tarpe lietuvių moterių ir mergaičių šiadien surasime labai daug tokių, kurios sako, kad vyras girtuoklis yra labai įkirus, bet kada ne kada galima visgi išsigerti. Tokių moterių yra labai daug. Jos nepripažįsta blogu daiktu, kad moteris, būdama vyrų draugystėje, išgeria stiklėlį degtinės, vyno ar stiklą alaus. Dalykas yra gana aiškiu ir tame nieko blogo nesimato. Bet prisijūreikime tam viskam geriau. Moteris ar mergaitė, vyrų draugystėje išgerdama stiklėlį kokio svaiginančio gėrimo nepapildo nuodėmės, bet ji pastato save pavojun. Moteris išgėrus alkoholio, greitai silpnėja ir gali greitai nupulti. Toki nuopulimai tankiai reikia apverkti per kiaurą savo gyvenimą. Niekas nėra taip lengvu kaip užmiršimas savęs, išgėrus alkoholio. Tai yra vienas dalykas, dėlei kurio moters nepvaldo geriti svaiginančių gėrimu.

Labai tankiai girdime moterų rugojimus ant vyrų girtuoklių. Rugojimai tie yra gana teisingi. Vienok tas pačios moters, kurios rugoja ant savo vyrų, kartas nuo karto, prisitraukę lytėlia viena ar kitą stiklėlį. Tokiu būdu jos duoda savo pavyzdžius ir pačios pasirodo stovinėsios girtuoklių eilėse. Dar vienas dalykas, dėlei kurio moters neprivalo gerti svaiginančių gėrimų, tai tas, kad svaiginanti gėrimai kenkia sveikatai. Ar gali būti blėdingesniu daiktu sveikatai, kaip kada motina, žindanti savo kūdikį, pati geria svaiginančių gėrimus? O vienas toks motinų yra ir tai, jos labai da-

kalbinēja jaunas meitaies,
kad tos gertu alu, vynu, o
kartais ir degtine, sykiu su
jais. Prikalbinēdama aiški
na, kad tame nēra nieko blo
go. O vienok jie nenori vesti
sau uz moteris tokias me
rgaites, kurios geria svaig
inančius gērimus. Kodēl
jie teip daro? Kad matyt
sau šposą ir turēti juoką iš
užsigērusios moteris, vie
nok savo dvasioje mislija:
“Vienok šitokia moteris ne
daug ką vērta”. Jie žino ga
na gerai, kad moteris, nau
dojanti svaiginančius gēri
mus, kad ir mažiausiose do
zose, yra silpna ir yra bjaur
ius išveizdos.

Imant sau augščiau duotus pavyzdžius, atydon, kiekviena moteris ar mergaitė privalo šalintis nuo tokių draugijų, kuriose randasi svaiginanti gėrimai ir nesėsti prie tokio stalo, ant kurio yra svaiginanti gėrimai. Galėčia priversti labai daug argumentų, parodančių kaip labai yra pavojingu moterims naudojimas svaiginančių gėrimų. Vienok apsirubežiuoti tuom, ką augščiau pasakiau, nes tikrai lietuvės, moters ir mergaitės, skaitytojos šio skyriaus pripažins man tiesą ir mano nurodymų paklausys.

Alkoholis kiekvienai mo-
terei yra kaip vagis. Jis mo-
tere pavgia jos skaistumą,
grožį ir garbę. Padaro ją
silpna ir greitai linkstančia
prie kiekvieno pikto. Griaus-
ta ja jos kuną ir dvasią, iš-
stumia į purvą, iš kurio ne-
galima išbristi.

Juzē.

Kaip sutaisyti tameites

Tameites, kurias dauguma lietuvių vadina pamidoriais, sutaisyti reikia šokiobudu: Reikia paimti tameičių kiek reikiant ir apžiūrėti, kad nebūtų puvimo ženklų. Aplupsti jas aštriu peiliu, išpjaujant visas kietas ir nesunokusias dalis, pasukui sudėti į katilaitį ir užvirti, biskietį užsudzinti. Užvirus reikia tuojaus jas imti iš katilaičio ir dėti į įdus ant viršaus užpilant skystymu, kuriame virė ir užberti biskiu druskos ir cukraus kad turėtų savo skonį ir teip įdus dručiai uždaryti.

Kudikių maudymas

Kudikio maudymas turi būti atliekamas šokių būdu. Dedant kudikį į maudyne, pirštuotą rankos dalį reikia padėti kudikiui po spranduku, pakreipiant paskutiniuosius tris pirštus petukus, o pirmąjį ir antrąjį pirštą į mentukes. Svarumas viršutinės dalies kūnelio turi gulėti ant delno. Galvukę reikia paremti tolesnė nuo delno rankos dale, dešinė ranka sumti kojų ir teip kudikį dėti maudynukę, tyčia kudikio maudymui prirengtą, sėdimo pozicijoje kudikiui esant, atsargiai, kad nenukryptų nuo rankos. Įdėjus maudynukę, saują dešinės rankos reikia kelis kartus pasemti vandenio ir užliet ant galvukės ir krutinukės paskui gerai numazgoti. Pirmamaudymui, suėmus kojų keis, reikia išimti iš maudynukę, nušluostyti aburas ir suvynioti į botelinę du

Apie moteriu pirsimasi.
51 No. "Dirvos" p. Juzē,
rašo, kad jeigu butu papro-
ču moterims pasisiulyti vy-
rams, reiškia, pačioms pir-
tis butu leista, tai moters
tada butu daug laiminges-
nės.

Mano nuomonė, priimant tokius papročius, nebutų tai naujiena, nes Ukrainės (Ukrainijos — Red.) moters jau nuo seniai šiuom papročiu naudojasi, peršasi vyrams. Priimta moterims ir mergaitėms persistatyti save vyrams, o vyrai turi su jomis susipažinti, nusilenkti prieš jas ir prašyti jų rankos.

Teip dalykams stovint kur vyras yra lėtas, ne drašus ir nemoka atskirti aukšą nuo pelų, ten mergaitės ar moteries persistatymas joms nesuteikia jokių nuomelių, nes netinka, kad jos vyrams siulytų, idant jie jas vestų už moteris ir tokiu bud niekas neišeina dėlei jaunikio nedragumo. Tai yra gryna tiesa iš p. Juzė pusės. Bet iš antros pusės žiurint į dalyką, matosi, kad mergaitei siulytis vyruvi yra labai neišmintingu, nes viena siulytis arba pirštis tai ne jos darbas, antra, išsireikšt savo norus link ištekėjimo, tai būtų budanubaidymo vyru nuo savęs kas ir šiadien labai tankiaatsitinka, trečia tai, davimas progos vyruvi abejoti apie savo dorą, o ketvirta mergaitei nepritinka statyti savo propozicijos vyruvi kadangi tai yra dalykas, kuris priklauso vyruvi.

O juk ir be to moters tūri daug traktatų pritraukimui vyrų prie savęs, kaip tai: dailia išveizda, juokais, linksmumu minos, išmintingumu ir padorumu, kas yra geriausia traktavimų prie meilės. Ir to užtenka.

Mergaitėi nėra išmintin-
gu pirštis vyrams, nes jos
tam turi prigimtus budus.

K. F. S.

Viena iš daugelio istorijų.

Nuo vienos iš skaitytojų
gavau laišką šiokios įtalpos:
"Mieliausia Juze!

Noriu klausti patarimo
viename dalyke. Meldžiu
man atleisti už drąsumą.
Buvau dar jauna kuomet iš
tekėjau už vyro ir tai už
senesnio. Per daugel metų
gyvenau kuotinkamiausia
bet mano vyras visuomet
mane laikė nuožiuroje, kaip
po neįstikimą. Teip buvau
per keliolika metų. Sumita
vau jam, kad teip nėra kaip
jis mano, bet viskas buvau
veltu. Jis vis savo manė ir
man netikėjo. Ir galiausiai
siėjo prie to, kad pasielgiau
negerai. Tad dabar gali bu
ti aišku, kaip vyras savo
netinkamumais pagadin
man gyvenimą tada, kada
aš buvau visai nekalta. Ir
šiandien jau esu prie to, kad
nenkenčiu vyro ir negaliu
jį pažiūrėti, o apie meilę
šeimyniškame gyvenime, n
gali būti ir kalbos. Turin
keliatą vaikų, bet vyras n
užganėdinta. Meldžiu ma
patarti, kaip aš turiu da
ba gyventi?" (buvo paraš
šas, bet jį čia neskelbsiu).

Kreipiesi, sesute, prie manęs su svarbiu klausimu. Bet aš tau atsakysiu teip, kaip man sąžinė liepia. Kaip buvo, tas jau nesugrįš. Apie tai visai nekalbėsime. Atsimink, sesele, kad tu keliatą vaikų. Kaippo motina, privalai rūpintis jų išauklėjimu, be jokių atsisveginimų į aplinkynes. Pasidomėk, kaip išauklėjai.

vo vaiku ir juose jieškot
sau laimės, jeigu jos šiadien
neturi.

Viskas pasaulyje praeina, tad ir tavo skausmas atsiminuose link savo vyro, kurs savo neįmintingais pasielgimais, privezdavo prie blogo kelio, irgi praeis. Laikas yra geriausių daktaru, gydanciu dvasios zaidzas. Stengkis uzmirsti viska, kas yra buve. Vyru visuo met stengkis buti gera, galbut jis suminkstes ir uzmirsz viska, kas buvo. Neramiose valandose jieskok susiramino vaikų aukleje. Ir to visko prisilaikant, pamatysi, sesele, kad su laiku, tarp tavęs ir tavo vyro, uzvieš pataus ramumas ir judvieju gyvenimas bus sventas. Buk visada tokia, kad vyras is tas vos butų užganedintu. Faktas, kad praeiti dalykai tau neduodavo ramumo, parodo, jog esi geros širdies moteris. Bet apie tą viska, kas buvo, kaip jau sakiau, užmiršk kuotrupiausiu laiku. Apie visus atsitikimus, koki yra buve, niekam nepasakok ir pati apie juos užmiršk. Man sažinė sako, kad jeigu teip elgsiesi, kaip aš patariu, tai be abejonės ramybės saulės spinduliai pasieks judvieju gyvenimo laimės langeli.

Juzē.

Džiovinimas vaisių.

Džiovinėti obuolius, grūšias ar slyvas, reikia prieš saulę ar tam tikrose džiovintuvėse, bile tik dūmai nesigautų į džiovinamus vaisius, nes pagadintų jų skonį ir kvapnį. Džiovinant mažumą vaisių, galima džiovinėti pečiuje, bile tik neprigruždėti. Džiovinant obuolius ar grūšias, pirmiausia

Kas vra ir kas bus madoj.

Pereitame rudenyje buvo labai madoj šlebės, pasiutos iš tamsaus atloso. Tokios šlebės bus madoje šią visą žiemą. Šlebės bus papuoštos paplokščiais guzikais įvairių spalvų. Galbut bus dar madoj ir žieminiai ploščukai.

Ziemā bus dēvima dide-
lēs, plačios skrybēlēs su siau-
rais aksomo kasnkinkais.
Teipgi bus dēvimos ir siau-
ros, augštos skrybēlēs, gal-
vā apmaujancios. Rodosi,
kad šio pastarojo skryiaus
skrybēlēs bus labiau dēvi-
mos, kaipo gražesnēs ir pa-
rankesnēs, negu plačiabry-
lēs. Ateinantiems metams
šlēbēs nebus ilgesnēs, bet
bus dar biskiļ trumpesnēs
negu buvo pereitais metais
Skrybēlēs ateinantiems me-
tams nebus labai brangios
bet ūztai šlēbēs bus daug
brangesnēs, negu pereitais
metais kad buvo.

Prakaito smarvē.

Labai daug žmonių yra, kurių prakaitas smirda, kas labai yra įkiriu dalyku vasaros laiku, o net ir žiemą kuomet žmogus yra šiltame kambaryje. Žmonės, kenčianti prakaito smarvę, skaitomi prasižengėliais prieš švarumą, nes prakaito smarvė yra labai lengvai pašalinama. Kas nesirupina prakaito smarvės pašalinimu, tas pats sau yra liudininkas, kad nesirupina apie švarumą: Žmonės, kurių prakaitas smirda, privalo maudytis kuotankiausia. Kas neturi namuose maudynės, tas privalo kasdien apsimazgoti kuno šiltu vandeniu. su pa-

gelba muiļo ir šlapio abru-
nusišluostant sausu abru-
su. Kam šitas budas nē-
parankiu, tas tegul nysima
zgoja kojų pēdas ir pažas-
tes alkoholium, sumaišytų
su alunu (alum), arba tegu
šiltame vandenyje ištarni

prie kepimo (baking soda) ir tuomi amazgoja tas vie-
 tas, kurios prakaitas la-
 biausia verziasi laukan, ant
 kuno paviršiaus. Kam pra-
 kaituoja kojos ir išduoda
 smarvę, tas tegul puskvor-
 tėje alkoholiaus imaiso dvi
 drahmas (dram) solylicos
 rugšties (solicylic acid) ir
 tuom tegul mazgoja kojas,
 o smarvę tuojais dingis.

Prakaito smarvę išsaulia-
nešvarus kuno užlaikymas,
arba nervų sistema. Kartais
žmogus negali būti kaltina-
mas už jo prakaito smirdė-
jimą, kadangi to visko kaltė
užsiveria jo nervų viduri-
nėje sistemoje, kuri yra su-
rišta su prakaito spaudimu
ant kuno paviršiaus. Bet
tankiausia pasirodo žmo-
gaus kaltė tame, kad nepri-
dabojama švarumas. Todėl
kiekvieno yra privalumu
stengtis kiek galint savo
kuno užlaikyti kuotsakan-
čiausiam švarume.

**Budas apsisaugojimui užsi-
krėtimo limpančių ligų.**

Besistengimai užkirsti kelią užsikrėtimui limpančio-
 mis ligomis, net pagal dak-
 tarų nurodymą, ikišiol yra
 teip netikę, kad prie kiek-
 vieno apsiraiškimo limpan-
 čios ligos, patįs daktarai vis
 įjiesko naujo būdo. Pasta-
 ruose laikuose, Čekijoje, Pra-
 ga mieste, tulas profeso-
 rius pradėjo galvoti naują
 būdą, kaip užkurtus kelią
 besiplatinimui bakterijų li-
 mpančiųjų ligų. Jis eidamas
 prie kiekvieno ligonio, ser-
 gančio limpančia liga, nau-
 dojo naują žiurkštą, kuri
 palikdavo ligonio kambarį-
 je, nuo ligonio pasitraukda-
 mas. Jam išėjus nuo ligo-
 nio, jo paliktas žiurkštas bu-
 vo skaičiamas ir prasavoja-
 mas karštu prosu, nes pagal
 patyrimus, bakterijos bijo
 karšto prosu ir nuo jo nyk-
 sta.

Tas išradimas, mokintų vyrų tapo pripažintas labai praktišku ir naudingu. Ligonbučiuose ir šiaip ligoninėse užginta vartoti naujus žiurkštus naudojant vien senus, kurie po kiekvienam naudojimui, turi būti skalbiami ir prosavojami, nes pasirodė, kad karštas prasas užmuša bakterijas, kad ir per šlapią audeklą. Daryta 200 bandymų ir visi pasirodė labai praktiškais. Jeigu žiurkštas yra storas audeklas, tai tokį žiurkštą reikia prosavoti iš abiejų pusių. Tokiu būdu pasirodė, kad šiaudien yra vienatinis budas apsisaugojimui nuo užsikrėtimo limpančių ligų bakterijomis, skalbiant ir karštu prosu, atyžiai išprosvojant nevien žiurkštus, bet ir kiekvieną drabužį.

Kokliušas.

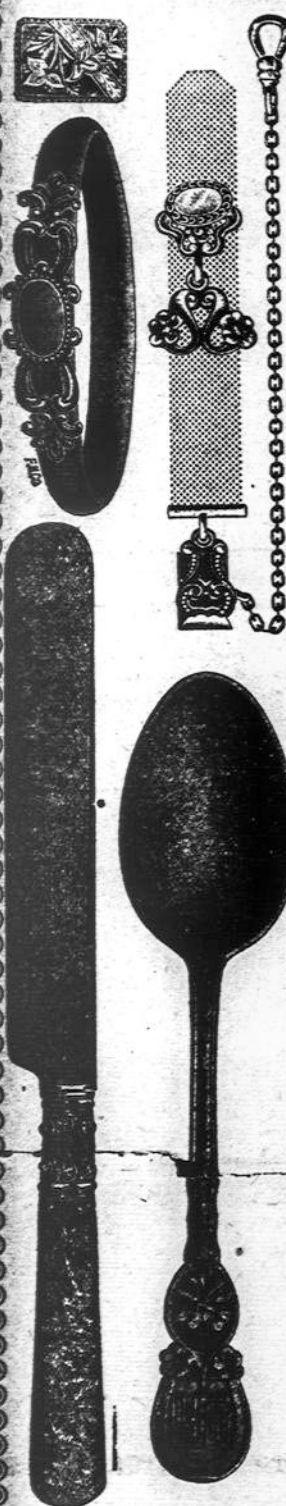
Kokliušas yra laikomas viena iš pavojingiesniųjų ligų, kokiomis gali sirgti vaikai. Didelis kosulys kartais pritraukia puliavimus. Kartais po kokliušui randasi uždegimas plaučių, o kartais prisimeta džiova. Vaisiai, serganti kokliūsu reikalauja daug tyro oro. Vienok ir tokiam atvejuje, sergančius vaikus nereikia leisti į draugystę sveikų vaikų, kad tuos neužkrėtus kokliūsu. Kokliūsu daugiau vaikų miršta negu sykiu su mant raupus ir skarlatina. Jeigu sergantis kokliūsu vaikas keliauja į mokyklą, jį reikia izoliuoti.

KALEDŲ DOVANOS

Jeigu geidi, kad Tamistos širdingi šių Kalėdų linkėjimai ilgiausiai pasiliktu Tamistos mylimiausios ypotos atmintyje, pirk ką nors iš gražnų. Didžiausį rinkinį gražnų ir pirksi pigiausiai, su tikriausi gvarantija, dalyko kokybės

"DIRVOS" KRAUTUVEJE

"Dirvos" Krautuvė yra didžiausia ir turtingiausia iš lietuviškų krautuvė Clevelande, kuri yra aprūpinta visokios rūšies gražnomis iš aukso, sidabro, parceliono, brangiais braizytais stiklo indų, parcelioninių stovėlių, kambarių papuošymui. "Dirvos" Krautuvėje užlaikoma pardavimui: Deimantai, vyriški ir moteriški žiedai, nuo \$12,00 iki \$200,00, teipgi visokio padarymo auksiniai žiedai, teipgi ir šliubiniai. Visokio padaro bei didžio auksiniai, sidabriniai, paukuoti bei nikeliniai laikrodėliai, nuo pigiausio iki brangiausio. Didžiausias rinkinys visokių moteriškų ir vyriškų auksinių špilekų, branzolietų ir neišskaitliuojamų moteriškų įvairiausių papuošalų.

Brangesnės rusišios sviestinių ir religiškių paveikslų, lietsargių (parasonų), vyriškų diržų nuo 25c. iki \$5,00, visokios rūšies veidrodžių ir kitokių toaletinių reikmenų, britvų, sidabrinėlių peilių, šaukštų, šaukštelių, sakučių ir kitokių augstesnės rusišios gospadorystės reikmenų.

"Dirvos" krautuvėje yra parduodama daug pigesnėmis kainomis negu kur kitur, o ypač sidabriniai ir auksiniai dalykai.

Kodėl mes galime parduoti daug pigiau už kitus?

1) Todėl, kad mes perkame už kelis tukstančius dolerių antsyk ir mokame iš augšto.

2) Todėl, kad mums turint savo nuosavas tam namas, nereikia mokėti randa.

3) Todėl, kad mums nereikia užlaikyti brangiai apmokamų knygvedžių bei specialistų pardavėjų.

Todėl, tai mes, galime parduoti pigiau negu tie, kuriems viršminėtos sunkenybės yra neišvengtinomis.

Todėl, užkvičiame atsilankyti ir apžiūrėti, o persitikrinsite, kad pas mus yra prekės daug pigesnės, negu kur kitur ir atsilankę busite patenkinti dar tuom, kad pas mus galėsite gauti nuo mažiausio iki didžiausio, nuo pigiausio iki brangiausio ir nuo pračiausio iki gražiausio, reikalaujamų dalykų.

Taiigi, todėl "Dirvos" krautuvė, yra geriausia krautuvė pirkimui KALĖDŲ DOVANOMS.

"Lietuvys pas Lietuvį" Obalsis susipratymo.

'Dirvos' Krautuvė

2004 St. Clair Ave.

Draugystės, kurios turi "Dirvą" už Organa.

Valdyba Lietuvos Sūnų Karalių ir. Razimiero Gardijos Cleveland, Ohio.
Pirm. J. MAKSIMAVYČIUS, 1542 E. 36th Str.
Vice-pirm. F. BARANAUSKAS, 3316 Kelley av.
Nutar. rašt. J. POVLONIS, 1074 E. 66th Street.
Fin. rašt. CIP. SELICKAS, 6202 Healey Ave. S. E.
Išdin. J., MIŠKINIS, 1532 E. 32th Str.

KARIŠKA VYRIAUSYBĖ:
Kapiton. J. RAKAUSKAS, 7023 Superior Ave.
Oficialai:
P. ŠARKAUSKAS, 1301 E. 56th Str.
J. MAKSIMAVYČIUS, 1542 E. 36th Str.
P. PIEČAITIS, 1802 E. 35th Str.
J. URSAITIS, 1448 E. 33rd Str.
J. GAIDELIS, 1402 Oregon Ave.
Signalistas,
J. ŠALČIUS, 1399 E. 41st Str.

Kauno

"LIKIERIŲ" KRAUTUVEJE

Didžiausias sandėlis butelinio Vyno, Degtynės ir kitokių Likierių del švenčių, kur yra parduodama specialiai nupigintomis kainomis.

2273 St. Clair ave.

Kas iš New Britain, Conn ir jo apylinkės nori užsirašyti "Dirvą" ar gauti pavieniais numeriais, gali kreiptis prie mūsų agento Vaclovo Gilevičiaus, 98 John st. New Britain, Conn. ir prenumeratą galima jam užmokėti.

"Dirvos" Administracija.

Draugijų reikalai.

Domai SLRKA. 50 kp. nariams.

Sausio 10 d., 50 kuopa SLRKA. laikys metinį susirinkimą Povlauskos salėje, 2452 St. Clair ave. Neatbutinai visi nariai privalote prisibūti, nes turėsime daug svarbių reikalų, kas link surengimo vakaro. Teipgi bus rinkimas viršininkų.

M. Šimonis, rašt.

Bentleyville, Pa.

A. Malukonis P. O. Box 268.

A. Sweetra, 51 Hoverhill st.

Scranton, Pa.

J. Petrikas, 1514 Ross ave.

So. Manchester, Conn.

A. R. Zokaitis, 98 Bissell st.

Philadelphia, Pa.

A. Rukas, 2544 E. Yorks st.

Detroit, Mich.

Gudinas F., 83 Kendall ave.

Cleveland, Ohio.

Vaižnužys J., 2030 Hamilton ave.

Montvill J., 3718 Burwell ave.

J. Brazaitis, 7709 Aberdeen ave.

Homestead, Pa.

M. Vaikšnoras, 529 Dickson st.

Shenandoah, Pa.

T. P. Križanauskas, 102 E. Centre st.

Brooklyn, N. Y.

M. A. Milukas, 416 Hooper st.

A. Struminski, 184 Grand st.

Montello, Mass.

B. P. Miškinis, 35 Arthur st.

Gardner, Mass.

P. S. Remeikis, 287 Pleasant st.

Lawrence, Mass.

101 Oak st.

Nuo Redakcijos.

Nuo Redakcijos.

Sugedus statymo mašinai, negalima buvo sustatyti plačiosios špalto, todėl šiame numeryje apleidžiame "Dievų Užrašus" ir eilių skyrių.

Prašytume visų skaitytojų, kurie gaunate laiškus nuo savo giminių ar pažįstamų iš Europos, atsiųsti mums, kad svarbesnes ištraukas galėtume panaudoti "Dirvoje". Laiškus mes grąžinsime cielybėje.

PAJIEŠKOJIMAI

Pajieškau savo pusbrolio Kaz. Baltrušaičio ir Monikos Baltrušaičiūtės. Seniausio gyveno Waterbury, Conn. Paeina iš Kauno gub., Raseinių pavieto, Skersnemunio parapijos ir kaimo. Malonėkite atsiųsti šiuo antraš. Aš paeinu iš Jurbarko.

Monika Kizelytė-Bulotienė
2026 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio.

Siuvama Mašina

Tai šiandienynė šeimyninių Ekonomija.

Jei Tamista Kalėdų Dovanoms nupirksi savo moterei siuvamą mašiną, tai netik suteiksi puikią Kalėdų dovaną, bet nereiks daugiau jėi išmetinėti, kad daug pinigų atiduodama drapanų krautuvėms ir siuvėjams. Tokią dovaną nupirkęs užganėdinsi pilnai savo moterį ir save. Pas mus galite gauti puikiausių siuvamų mašinų ir ant lengviausių išmokėjimų. Atsilankykite ir apžiūrėję užsakykite jau dabar.

"Dirvos" Krautuvėje,
2004 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio

Deimantiniai Žiedai!

Mes užlaikome gražų rinkinį visokio didžio Moteriškų ir Vyriškų Deimantinių Žiedų. Visokio didumo ir visokių kainų. Nuo \$12.00 iki \$200.00.

Parduodame labai prieinamomis kainomis
"DIRVOS" KRAUTUVĖJE,
2004 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio

ŠOKIU MOKYKLA

PROF. KLIMAVYČIAUS
3704 SUPERIOR AVENUE. TARPE E. 36 IR 38 GATVĖS

Vyrams \$4.00 Merginoms \$2.00 už 10 LEKCIJŲ.

Lekcijos atsiima kas Penedžio ir Pėtnyčios vakarais nuo 8:00 iki 11:00 valandų.

Vaikinai ir Merginos! Kurie norite dailiai išsilavinti šokius šokti, tad atsilankykite į viršurodytą vietą, o mes gvarantuojame, jog išmokinsime visokius šokius ir į trupą laiką besikurtum, ar jauna, ar sena. TEL. CUY. CENTRAL 7622-R

Kam tau eit į vidurmiestį pirk

Kalėdoms Reikmenų

Kad pas mus randasi didžiausias rinkinys įvairių įvairiausių rūšių saldinių, riešutų, cigarų ir daugybė tam panašių reikmenų dėl šv. Kalėdų.

LIETUVIŠKA APTIEKA
C. PAKELČIO

Kampas St. Clair Ave. ir E. 21-mos Gatvės.

Tinkamiausias lietuviams laikraštis yra "DARBININKAS"

"DARBININKAS" eina utarninkais, ketvergais ir su batomis.

"DARBININKAS" paduoda daug žinių iš darbo lauko, apie unijas, apie darbininkų judėjimą.

"DARBININKAS" paduoda daug straipsnių, naudingų darbininkams pasiskaitymui, rašytų pačių darbininkų.

"DARBININKAS" paduoda svarbiausius nuotikius visame pasaulyje, indomiasias žinias ir žingeidžiausias atsitikimus.

"DARBININKAS" visuomet turi smagių, gražių eilių, dailių vaizdėlių ir apysakėlių.

"DARBININKAS" visuomet turi viso to, kas darbininkui svarbu, naudinga, indomui ir suprantama.

"DARBININKAS" nuolatai išleidinėja knygėlių, kurių dailumu, gražumu, turtingumu, pigumu viršija visas išleistuves.

Skaitykite ir platykite "Darbininką" ir jo leidinius.

Prenumeratos kaina: tris kartus savaitėje metams \$3.00; pusmečiui \$1.50; vieną kartą savaitėje, užsisakant tik subatinius 8 pusl. numerius, metams \$1.50, pusmečiui 75c.

Adresas:

"DARBININKAS"
242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Jonai, kur-gi tu taip skubiai bėgi?

W. WISZNIEWSKI

1084 KENILWORTH AVE. N. W.
Na tai ką gi ten veikai. "Na, ar-gi tu Jonai dar nedini. Aš mane rytą vestuvė, tai bėgu nusipirkti GERŲ CIGARŲ." O-o-o taip, ta ir ai kitokių ne geriau. Tai labai geri cigari.

Administracija.

MOTERĖLĖS!

Jeigu norite atsikratyti to įkieraus savo vyrų pasiteisinimo, kad pas barberį turėjau ilgai laukti, kuomet jus jų užklausiadė nedėdienio rytmetėje: Kur vakar vakarė buvai, kad apie antrą valandą šianakt namo parejai? Tų išsikalbinėjimo išvengimui, nupirkite dėl savo vyrų

Kalėdų Dovanoms Britvą

Bus tamistos vyrui puiki Kalėdų Dovana. Nereiks teip ilgai laukti pas barberį ir eikvot pinigų už skutimą bei tą ilgą laukimą. Geriausi pirkti vieną iš šių britvų, nes jos yra gvarantuojamos ir permainingos, kad ir sudužtų.

Mūsų turime nuo \$1.00 iki \$6.00.

Didžiausi ir puiausi rinkiniai. Kreipkitės

"DIRVOS" KRAUTUVĖN,

2004 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio

"Dirvos" Agentai

Es kuriuos galima visados užsirašyti "Dirvą" ir užsimokėti prenumeratą.

Youngstown, Ohio,

Label, 28 Muriel st.

New Britain, Conn.

Gilevičia

Waterbury, Conn.

VIETINĖS ŽINIOS

Savaitinis Kalendorius Sausis.

6 S. 3 Karalių
7 N. Sv. Vardo 1 po 3 Kar.
8 P. Apolinaro
9 U. Julijono
10 S. Marcijono
11 K. Teodozija
12 P. Arkadijos.

C. L. T. Ch. D. vakaras.
Pereitą nedėdienį, sutinkant Naujus Metus, atsibuvo vakaras, suruoštas C. L. T. Ch. D. Vaidinta "Kerštinga meilė", trijų aktų tragedija. Choras sudainavo keliatą dainų, choristės išpildė keliatą solų ir jaunutės mergaitės padeklamavo keliatą deklamaciją. Viskas pavyko pasekmingai. Garbė jaunimui, už energią veikimą scenos dalios srityje. Geistina daugiau tokių įspudingų vakarų. Tai maloni pradžia Clevelando jaunimo padaryta šiemetams. Lin ketina jiems per visus šiuos metus energiškai dirbti ir augstyn kelti scenos meną.

Svečias.

Clevelando Lietuvių Tautiškas Benas. Naujų Metų dienoje darė vizitas visiems lietuviams pramoninkams, kurie benui davė pinigines dovanas. Didžiausią dovaną gavo nuo "Dirvos" bendrovės pirmininko p. Bartuševičiaus. Šis benas sako, kad šiais metais gavo daugiausia dovanų, negu visais kitais, praėjusiais metais, už ką jie širdingai dėkavoja lietuviams pramoninkams. Minėtojo beno direktorium yra p. K. Bucis.

ALTS. 18 kp. turės vakarą. Ateinančiame nedėdienyje, Acme salėje, ALTS. 18 kp. turės vakarą. Ant scenos bus statyta veikalas "Jono širdis", kurį vaidins CLT. Ch. lošėjų skyrius, vedamas p. Klimavičiaus. Visi privalo eiti į tą vakarą, nes jame dalyvaus ir CLT. choras, kurio dainomis visi džiaugiasi.

Traukia teisman. 26 agentai, pirkliavanti svestu, kiaušiniams ir kitais valgių produktais, yra traukiami teisman prieš federališką "džiurą", už nesąžiningą kėlimą prekių. Tas pats laukia ir anglių pardavėjus. Komisijos paskirta peržiūrėjimui knygų visų šitų agentų, kad tikrai sužinojus, kiek už parduodamus daiktus imama uždarbio.

Bandė nusinuodyti. Namų savininkai, po No. 7119 prie Park skersgatvio S. E. suvuodė gazo dvoką, kurs veržėsi per duris plyšius, iš kambario, kuriame gyveno Marė Maliauskienė. Pašaukus policiją, ir reikalaujant atidaryti duris, Maliauskienė grumojosi su policiniais, kas kambarin įeis. Policija vienok nepaisėdama grumojimų, išlaužė duris ir kambarį rado gazo kranelius atsuktus. Maliauskienė gulėjo lovoje ir laukė galo savo gyvenimo. Nugalėta šv. Alexijaus ligonbutin, pasisakė, kad bandė nusinuodyti, dėl nepažinčių gyvenimo aplinkybių.

supervizorius prašo mus paskelbti, kad 2 d. Sausio atsidarė antrasis terminas vakarinių, elementariųjų mokyklų, į kurias kviečiama visus norinčius pramokti anglų kalbos, rašymo, skaitymo ir aritmetikos. Vaikinių mokyklų kursai atsibuvo šiose mokyklose:

Boys School, kampas W. 29th ir Clinton Ave.
Clark School kampas W. 56th St. ir Clark Ave.
Corlett Scholl Corlett ave. tarp East 129th ir 131st St.

Eagle School, Eagle Ave. arti East 9th St.

East Madison School, Addison Road, arti St. Clair Ave.

East Denison School, Denison Ave. arti W. 15th St.

Fowler School, Fowler ave. arti Broadway.

Fullerton School, Fullerton Ave., arti E. 57th St.

Glenville High School, kampas Parkwood Drive ir Eyerton Ave.

Harmon School, kampas Woodland Ave. ir E. 21 St.

Hicks School, W. 24th St. arti Lorain Ave.

Lincoln High School kampas Castle Ave ir Scranton Road.

Longwood School, E. 35th St. arti Woodland Ave.

Memorial School E. 152nd St. Collinwood.

Murray Hill School, kampas Murray Hill Road ir Mayfield Road.

Outwaite School, kampas E. 49th ir Outwaite Ave.

Prescott School W. 105th St.

South Case School, kampas Central Ave. ir E. 40th St.

Sowinski School, Sowinski Ave. arti E. 79th St.

Stanard School, Stanard Ave., arti E. 55th St.

Union School, Union ave. arti East 65th St.

Waring School, E. 31st St. arti Payne Ave.

Waverly School, West 58 St arti Bridge Ave.

F. B. Brooks,

Supervisoris vakarinių, elementariųjų mokyklų.

Redakcijos Atsakymai.

Pumpurui. Ačiu Sunaudosime kitame numeryje, nes į šį nespėjome. Prašome rašyti daugiau.

Vaikinui. Sunaudosime kitame numeryje. Prašome rašyti tankiau.

Vyturėliui. Ačiu Sunaudosime prie progos. Mat eilių turime labai daug, tai taikome paeiliui. Beje, prašytume rašyti rašalu ir tik ant vienos lakšto pusės.

J. Klimaičiui. Apie vertę SLA. ir "Darb." kalendoriaus nieko nežinome, nes mes jų nematėme.

P. Kailiukaičiui. Aprašymas apie Lietuvą karės laiku, geriausias tai kun. Bartuškos parašyta knygelė "Kelonė Lietuvon did. karės metu" ir Martaus parašyta "Lietuvoje karės metu". Šią pastarąją galite gaut "Dirvos" knygyne.

Jonui Keleiviui. Rytinio laikrodžio rubėžius į rytus prasideda nuo Buffalo miesto. Nuo čia ir vakarus laikas skaitosi sulys centralinio laiko. Pittsburgas ir Clevelande, mieste laikrodžiai vedami sulys rytinio laiko.

bet geležinkeliai laikosi cen-

Geriausie vaistai nuo visokių ligų galima gauti su geriausiais patarimais tik Uševičiaus Aptiekoje, 1172 E. 79th St., Cleveland, O. Bell Rosedale 2417 Cuy Princeton 1539-R

Krajava Pirtis

Jeigu nori taip, kaip Lietuvoje puikiai išsivieni karstame gysu vana, tai atsilankyk į mūsų pirtį.

Atidarymo diena nuo 12:00 dienos iki 12:00 nakties. Subatoms per lūšius mėsą. Sėdėdai moterų.

Galima sukalbėti lietuviškai, lenkiškai, rusiškai. Taip pat atstovė bankas.

A. SOGOLOWITZ,
2547 E. 38 GATVĖ. Arti Woodland Central 2596-W

THE ST. CLAIR AVE. SAVINGS & LOAN CO.

ĮKORPORUOTA PER OHIO VALSTIJOS VALDŽIĄ.

Už padėtus pinigus mokame penktą nuosimtį nuo dienos padėjimo iki dienos atėmimo.

Taipgi taupyma galima pradėti nuo vieno dolerio (\$1.00) ir aukštesn.

Viršminėta banka siunčia pinigus į visas dalis svieto. Parduoda laivakortes ir money orderius. Apsaugoja nuo ugnies namus ir namų rakandus. Atliekame rejeentališkus reikalus. Perkame ir parduodame namus ir lotus. Skoliname pinigus ant savaščių (property) ant lengvų išlygų.

BANKOS VALANDOS:
Nuo 8:00 ryte iki 9:00 vakare.

THE ST. CLAIR AVE. SAVINGS & LOAN CO.
2006 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio.
Prospect 953 Central 6488

CLEVELAND'O LIETUVIŠKA BANKA

Namų ir Paskolos

Atsakančiausis įstaiga Cleveland'e pinigų sutaupinimui, Prižiurima ir įkorporuota per valdžią valstijos Ohio ant

\$250,000.00

Priimame sutaupinimui pinigus ir už padėtus pinigus mokame 5%

OFISO VALANDOS:
Nuo 7:30 iki 10:30 Uterninkų vakarais.
Nuo 7:30 iki 9:30 Subatų vakarais.

1934 St. Clair Avenue N.E.

Nusipirk Gramofoną

o turėsi viso pasaulio muziką savo namuose

Kodėl visos svetimtaucijų ir šviesesnės lietuvių šeimos jau įgyjo tąją muziką? Todėl kad jie greičiau suprato jos vertę ir svarbumą.

Jie suprato, kad nuolatinė muzika stiprina ir tobulina žmogaus dvasią, švelnina jausmus ir tuomi didina žmoniškumą.

Jie suprato, kad jų vaikai nuo pat dienu kudykstės, augdami tokiose aplinkose, kur yra kasdien girdima garsiausių pasaulio kompozitorių muzikališki tvaryniai, išaugę, jei ne muzikais, tai bent kiti dvasios milžinai, vadovai silpnųjų, kurie guodos tautą ir klos kelią žmonijai prie šviesesnės ateities.

Pagaliaus, jie suprato, kad turint tokią muziką savo stuboje, motinoms su dukrelėmis nereikės teip tankiai vaikščioti miestan ant teatro ar operų, kur kiekvienas vakaras lėšuoja apie porą dolerių, o tėvų sumažės bereikalingi žygiai karčiamosna.

Ir galiaus jie suprato ir tą, kad jauni jų sunus, esant stuboje tokei muzikai, neturės laiko stovėti ant kampo ir studijuoti tą amerikonių pradinę kriminalinę mokyklę.

Todėl pirkite jie, vien tik dėl to pirkite ir Tamistą.

Geriausie yra tokia muzika

Columbia Grafonola

Jas galima pirktis mažu įmokėjimu ir ant lengviausių išmokėjimų.

"Dirvos" Krautuveje,
2004 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio

Teipgi mes turime visą rinkinį lietuviškų ir kitokių rekordų. Prisiųsk už 2c. stampa, o mes prisiųsime lietuviškų rekordų katalogą.

Prekė \$15.00
Prekė \$25.00
Prekė \$35.00
Prekė \$50.00
Prekė \$75.00
Prekė \$100.00
Prekė \$110.00

T. NEURA BUČERNĖ IR GROSERNĖ

Daugumas mūsų lietuvių iki šiol negalėjo pas mus atsilankyti dėl tolumo atėjimo. Bet dabar mes, norėdami kuogeriausiai patarnauti, padėjom visokių orderius pristatyti į namus. Galite įduoti orderius per mūsų važiuotoją arba atsilankę į mūsų krautuve. Mes visados stengsimės sanžiningai patarnauti mūsų kostomerius. Prekes darysime kuogeriausiai, tavorą duosim kuogeriausiai. Brangūs broliai ir seseris nepamirškite mūsų krautuves. Ateikite ir pabandykite, o tasyk persitiktirsite, jog ką šnekų yra gyva tiesa.

2041 HAMILTON AVE. Cuy. Central 1781-L

Gerieusios Gyduolės DEWOYN'S

APTIEKOSE

1653 St. Clair Av. Prie E. 17 g.

6502 Fleet Ave., Cor. E. 65th (Tol) Cia dirba lietuvis registruotas aptiekorius - A. ZADAKAS.

5608 Fleet Ave., Cor. E. 57th. Cia dirba lietuvis registruotas aptiekorius - J. SMALIS.

4052 E. 71st Cor. Harward

3878 E. 71st, Cor. Lansing

Lietuviams pas lietuvis aptiekorius galima gaut teisingus patarimus.

F. DECKER, Gelazies Krautuve. HARDWARE

Riobėrinės ir smalinės stogų dengymui popieros. Įvairiausių rūšių maliaivos, aliejaus, tarpetino, maliavojimui šepetų ir t. t. ir t. t.

Didelis rinkinis Pečių, visokių sudėčių, plačiausia rinkinis įvairių įvairiausių dalydėms įrankių ir t. t. ir t. t.

2155 St. Clair Ave. CENTRAL 1785-W

Susijienijimo Lietuvių Amerikoje KNYGYNĖ GAUNAMOS KNYGOS:

Aisopo Pasakos — pusl. 364	20c.
Andersono Pasakos — pusl. 82	20c.
Apie Sveikata — pusl. 16	10c.
Audra Rosijoje — pusl. 65	20c.
Diedai ir Gražina — pusl. 61	25c.
Japonų Konstitucija — pusl. 61	20c.
Kaip Bulgari ingijo laisvę (dalis I)	20c.
Kaip Bulgari ingijo laisvę (dalis II)	20c.
Kaip Japonai gyvena dabar — pusl. 48	10c.
Kas iš ko pareina? — pusl. 52	20c.
Kelonė į Europą — pusl. 52	10c.
Kelonė į Sidlavą — pusl. 48	15c.
Konradas Valenrodas — pusl. 24	15c.
Ko mus mokina žvaigždės? — pusl. 32	10c.
Kražių skerdynė ir jos pasekmės	15c.
Kuomi žmonės gyvena — pusl. 56	15c.
Kun. A. Burba — pusl. 20	20c.
Kaip gyvena Latviai — Suomia — Angliai, — pusl. 65	20c.
Lietuviška Chrestomatija — pusl. 180	40c.
Lietuvių tautos klausimas Europos karės metų — pusl. 102	35c.
Lietuvos Gaspadinė — pusl. 80	25c.
Mainieris ir Leberis — pusl. 60	15c.
Našlaitė — pusl. 22	10c.
Naujas budas išmokyti rašyti — pusl. 24	10c.
Nuo degtinės — pusl.	10c.
Padėjimas Lietuvių tautos rusų viešpatijoje — pusl. 120	\$1.00
Paslinkai Lietuvoje — pusl. 16	5c.
Persėjimai apie šventą tikėjimą	10c.
Rodos motinoms — pusl. 18	5c.
Sulaukė — pusl. 132	25c.
SLA. Istorija (1886—1915) \$1.50; audimo apdar.	\$2.00
Švintant — pusl. 126	25c.
Tamošius Besotis — pusl. 24	5c.
Trachoma — prie šviesos — pusl. 100	20c.
Vaikų Draugas — pusl. 64	15c.

Visas šias knygeles SLA. nariai gauna už pusę kainos. Reikalaudami knygų, parašykite aiškiai knygos vardą. Pinigus geriausiai siųsti per pacho Money Orderį, paprastame laiske, uždresuojant:

A. B. Strimaitis,
307 W. 30th ST. NEW YORK, N. Y.

Užsirašyk sau ar savo pažįstamiems Lietuvoj bei Amerikoje

VIENYBE LIETUVNINKU

Eina jau 30-tus metus.

Prenumerata \$2.00 metams; \$1.00 pusl. metų. Kanadoje \$2.50 metams; \$1.25 pusl. metų. Anglijoje, Lietuvoj ir kitur \$3.00 metams; \$1.50 pusl. metų.

Pamatuol vieną num. siunčiam dovanai Knygų katalogą siunčiame ant pareikalavimo dovanai.

J. J. Paukštis & Co.
120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

A. URŠAITIS seniausia

LIETUVIŠKA BARBERNĖ

Pas mus ilgai nelaukai, nes greičiausiai ir geriausiai atliekama darbas tai pas mus.

2271 St. Clair Ave. N.E.

DR. I. E. JASINSKI
607 ROSE BLDG.

VALANDOS:
Nuo 11 iki 12 val. vidurdienio, ir nuo 2 iki 3 val. po pietų. Nedėlionis ant paraiškavimų.

Antras Ofisas, 1274 E. 25-tes GATVĖ.

VALANDOS:
Nuo 800 iki 830 val. ryto, nuo 12 iki 1300 po pietų ir nuo 6 iki 7 val. vakaro.
Skubiosios nuo 8 iki 9 ryto ir nuo 6 iki 7 val. vakaro.

Dr. FRANCIS KENNEDY, DENTISTAS

OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12:30 dienos ir nuo 1:30 iki 6:30 vakaro.
Užsirašykite ir Beredo vakarais nuo 6:30 iki 7:30.

77-8 Cuy. Cent. 9873-8